

Bryssel 13.2.2020
COM(2020) 52 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Ehdotus neuvoston päätökseksi

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Amerikan välisestä assosiaatiosta tehtyyn sopimukseen Kroatian tasavallan Euroopan unioniin liittymisen huomioon ottamiseksi liitettävän pöytäkirjan tekemisestä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden puolesta

LIITE

**PÖYTÄKIRJA
EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN
SEKÄ KESKI-AMERIKAN VÄLISESTÄ ASSOSIAATIOSTA
TEHTYYN SOPIMUKSEEN
KROATIAN TASAVALLAN EUROOPAN UNIONIIN LIITTYMISEN
HUOMIOON OTTAMISEKSI**

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

BULGARIAN TASAVALTA,

TŠEKIN TASAVALTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

VIRON TASAVALTA,

IRLANTI,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

KROATIAN TASAVALTA,

ITALIAN TASAVALTA,

KYPROKSEN TASAVALTA,

LATVIAN TASAVALTA,

LIETTUAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

UNKARI,

MALTAN TASAVALTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PUOLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

ROMANIA,

SLOVENIAN TASAVALTA,

SLOVAKIAN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen sopimuspuolet, jäljempänä 'Euroopan unionin jäsenvaltiot',

ja

EUROOPAN UNIONI,

jäljempänä yhdessä 'EU-osapuoli',

sekä

COSTA RICAN TASAVALTA,

EL SALVADORIN TASAVALTA,

GUATEMALAN TASAVALTA,

HONDURASIN TASAVALTA,

NICARAGUAN TASAVALTA,

PANAMAN TASAVALTA,

jäljempänä myös 'Keski-Amerikka',

jotka

OTTAVAT HUOMIOON, että Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Amerikan välisestä assosiaatiosta tehty sopimus, jäljempänä 'sopimus', allekirjoitettiin Tegucigalpassa 29 päivänä kesäkuuta 2012 ja että sen IV osaa (Kauppa) on sovellettu sopimuksen 353 artiklan 4 kohdan nojalla EU-osapuolen ja Hondurasin, Nicaraguan ja Panaman välillä 1 päivästä elokuuta 2013, EU-osapuolen ja Costa Rican ja El Salvadorin välillä 1 päivästä lokakuuta 2013 ja EU-osapuolen ja Guatemalan välillä 1 päivästä joulukuuta 2013;

OTTAVAT HUOMIOON, että Kroatian tasavallan, jäljempänä 'Kroatia', liittymisestä Euroopan unioniin tehty sopimus, jäljempänä 'liittymissopimus', allekirjoitettiin Brysselissä 9 päivänä joulukuuta 2011 ja se tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013;

OTTAVAT HUOMIOON, että liittymissopimukseen liitetyn Kroatian liittymisasiakirjan 6 artiklan 2 kohdan nojalla Kroatian liittymisestä sopimukseen sovitaan virallisesti tekemällä kyseiseen sopimukseen liitettävä pöytäkirja;

OTTAVAT HUOMIOON, että sopimuksen 358 artiklan 2 kohdassa määrätään, että osapuolet voivat sopia sopimuksen muuttamisesta, ja että sopimuksen 359 artiklassa otetaan huomioon uusien jäsenien liittyminen EU:hun ja annetaan määräyksiä näiden liittymisten sopimukseen aiheuttamien vaikutusten huomioon ottamisesta;

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I JAKSO

OSAPUOLET

1 ARTIKLA

Kroatiasta tulee sopimuksen osapuoli, ja se lisätään osapuolten luetteloon sopimuksessa.

II JAKSO

TULLIEN POISTAMINEN

BANAANIEN ERITYISKOHTELU

2 ARTIKLA

Sopimuksen liitteen I (Tullien poistaminen) lisäyksessä 3 olevassa 1 kohdassa oleva taulukko korvataan tämän pöytäkirjan liitteessä I olevalla taulukolla.

III JAKSO

KÄSITTEEN ”ALKUPERÄTUOTTEET” MÄÄRITTELY JA HALLINNOLLISEN YHTEISTYÖN MENETELMÄT

3 ARTIKLA

Muutetaan sopimuksen liitteessä II (Käsitteen ”alkuperä tuotteet” määrittely ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät) olevan 16 artiklan 4 kohta ja 17 artiklan 2 kohta tämän pöytäkirjan liitteen II määräysten mukaisesti.

4 ARTIKLA

Korvataan sopimuksen liitteessä II oleva lisäys 4 (Kauppalaskuilmoitus) tämän pöytäkirjan liitteellä III.

5 ARTIKLA

1. Tämän pöytäkirjan määräyksiä voidaan soveltaa Keski-Amerikasta Kroatiaan tai Kroatiasta Keski-Amerikkaan vietäviin alkuperä tuotteisiin, jotka ovat sopimuksen liitteen II määräysten mukaisia ja jotka ovat tämän pöytäkirjan voimaantulopäivänä joko parhaillaan kuljetettavina taikka väliaikaisesti varastoituina tullivarastossa tai vapaa-alueella osapuolten alueella Keski-Amerikassa tai Kroatiassa.

2. Tällaisissa tapauksissa on myönnettävä etuuskohtelu, jos tuojaosapuolen tulliviranomaisille esitetään neljän kuukauden kuluessa tämän pöytäkirjan voimaantulosta viejäosapuolen jälkikäteen laatima alkuperäselvitys.

IV JAKSO

SIOITTAUTUMINEN, PALVELUKAUPPA JA SÄHKÖINEN KAUPPA

6 ARTIKLA

Korvataan sopimuksen liitteessä X (Luettelot sijoittautumissitoumuksista) oleva A jakso tämän pöytäkirjan liitteen IV määräyksillä.

7 ARTIKLA

Korvataan sopimuksen liitteessä XI (Luettelot rajatylittävää palvelujen tarjontaa koskevista sitoumuksista) oleva A jakso tämän pöytäkirjan liitteen V määräyksillä.

8 ARTIKLA

Korvataan sopimuksen liite XII (Avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevat EU-osapuolen varaukset) tämän pöytäkirjan liitteen VI määräyksillä.

9 ARTIKLA

Korvataan sopimuksen liite XV (Tiedotuspisteet) tämän pöytäkirjan liitteen VII määräyksillä.

V JAKSO

JULKISET HANKINNAT

10 ARTIKLA

1. Tämän pöytäkirjan liitteessä VIII luetellut Kroatian yksiköt lisätään sopimuksen liitteen XVI (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 1 (Soveltamisala) olevan A jakson G kohdassa (EU-osapuolen luettelo) olevaan luetteloon ”Ohjeelliset luettelot hankintaviranomaisista, jotka ovat EU:n hankintadirektiivissä tarkoitettuja keskushallintoviranomaisia”.

2. Sopimuksen liitteen XVI lisäyksessä 1 olevan A jakson G kohdassa (EU-osapuolen luettelo) oleva ”Luettelo niistä Belgian, Bulgarian, Tšekin, Tanskan, Saksan, Viron, Kreikan, Espanjan, Ranskan, Irlannin, Italia, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Luxemburgin, Unkarin, Maltan, Alankomaiden, Itävallan, Puolan, Portugalin, Romanian, Slovenian, Slovakian, Suomen, Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministeriöiden ja puolustus- ja turvallisuustoimista vastaavien virastojen hankkimista tarvikkeista ja laitteista, jotka kuuluvat tämän osaston soveltamisalaan” kattaa myös Kroatian, ja sen otsikoksi tulee ”Luettelo niistä Belgian, Bulgarian, Kroatian, Tšekin, Tanskan, Saksan, Viron, Kreikan, Espanjan, Ranskan, Irlannin, Italia, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Luxemburgin, Unkarin, Maltan, Alankomaiden, Itävallan, Puolan, Portugalin, Romanian, Slovenian, Slovakian, Suomen, Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministeriöiden ja puolustus- ja turvallisuustoimista vastaavien virastojen hankkimista tarvikkeista ja laitteista, jotka kuuluvat tämän osaston soveltamisalaan”.

3. Tämän pöytäkirjan liitteessä IX luetellut Kroatian yksiköt lisätään sopimuksen liitteen XVI lisäyksessä 1 olevan B jakson G kohdassa (EU-osapuolen luettelo) olevaan luetteloon ”Ohjeelliset luettelot hankintaviranomaisista, jotka ovat EU:n hankintadirektiivissä tarkoitettuja julkisoikeudellisia laitoksia”.

4. Tämän pöytäkirjan liitteessä X luetellut Kroatian yksiköt lisätään sopimuksen liitteen XVI lisäyksessä 1 olevan C jakson G kohdassa (EU-osapuoli) olevan luettelon ”Ohjeelliset luettelot C jaksossa määrätty edellytykset täyttävistä hankintaviranomaisista ja julkisista yrityksistä” asianomaisiin kohtiin.

5. Sopimuksen liitteen XVI lisäyksessä 2 (Hankintatietojen julkaisuvälineet) oleva luettelo hankintatietojen julkaisuvälineistä korvataan tämän pöytäkirjan liitteessä XI olevalla luettelolla.

VI JAKSO

MAAILMAN KAUPPAJÄRJESTÖ (WTO)

11 ARTIKLA

Keski-Amerikka-osapuolen tasavallat sitoutuvat siihen, etteivät ne esitä Kroatian Euroopan unioniin liittymisen perusteella vaatimuksia tai pyyntöjä tai aloita riitojenratkaisumenettelyä eivätkä muuta tai peruuta vuoden 1994 GATT-sopimuksen XXIV artiklan 6 kohdan ja XXVIII artiklan tai GATS-sopimuksen XXI artiklan mukaisia myönnytyksiä.

VII JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

12 ARTIKLA

1. Osapuolet hyväksyvät tämän pöytäkirjan omien sisäisten oikeudellisten menettelyjensä mukaisesti.

2. Tämä pöytäkirja tulee voimaan sitä kuukautta seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jonka kuluessa osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen 1 kohdassa tarkoitettujen sisäisten oikeudellisten menettelyjen saattamisesta päätökseen.
3. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa määrätään, Euroopan unioni ja jokainen Keski-Amerikka-osapuolen tasavalloista voi soveltaa tämän pöytäkirjan määräyksiä sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä, jona ne ovat ilmoittaneet toisilleen tätä varten tarvittavien sisäisten oikeudellisten menettelyjen saattamisesta päätökseen.
4. Edellä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset lähetetään EU-osapuolen tapauksessa Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille ja Keski-Amerikka-osapuolen tasavaltojen tapauksessa Keski-Amerikan integraatiojärjestelmän pääsihteeristölle (Secretaría General del Sistema de la Integración Centroamericana, SG-SICA), jotka ovat tämän pöytäkirjan tallettajia.
5. Osapuolet, joissa tämä pöytäkirja on tullut voimaan, voivat käyttää myös niiden Keski-Amerikka-osapuolen tasavaltojen alkuperäisaineiksia, joissa sopimus ei ole tullut voimaan.
6. Jos osapuolet soveltavat 3 kohdan mukaisesti jotakin tämän pöytäkirjan määräystä ennen tämän pöytäkirjan voimaantuloa, määräyksessä olevaa viittausta pöytäkirjan voimaantuloon pidetään viittauksena päivään, josta alkaen osapuolet sopivat soveltavansa kyseistä määräystä 3 kohdan mukaisesti.

13 ARTIKLA

Tämä pöytäkirja on laadittu kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

EU-osapuoli toimittaa Keski-Amerikka-osapuolen tasavalloille sopimuksen kroaatinkielisen toisinnon. Kun tämä pöytäkirja tulee voimaan, tämän pöytäkirjan kroaatinkielinen toisinto on todistusvoimainen samoin edellytyksin kuin nykyisillä kielillä laaditut toisinnot. Sopimuksen 363 artiklaa muutetaan vastaavasti.

14 ARTIKLA

Tämä pöytäkirja on sopimuksen erottamaton osa. Tämän pöytäkirjan liitteet ovat erottamaton osa tätä pöytäkirjaa.

TÄMÄN VAKUUDEKSI alla mainitut asianmukaisesti valtuutetut edustajat ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

TEHTY kahtena kappaleena ...ssa, ... päivänä ...kuuta 201....

TÄMÄN VAKUUDEKSI alla mainitut tätä varten asianmukaisesti valtuutetut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehtyssa päivänäkuuta vuonna

[...]

Costa Rican tasavallan puolesta

[...]

El Salvadorin tasavallan puolesta

[...]

Guatemalan tasavallan puolesta

[...]

Hondurasin tasavallan puolesta

[...]

Nicaraguan tasavallan puolesta

[...]

Panaman tasavallan puolesta

[...]

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden puolesta

BANAANIEN ERITYISKOHTELU

1. Keski-Amerikasta peräisin oleviin maataloustuotteisiin, jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 0803.00.19 (banaanit, ei kuitenkaan jauhobanaanit) ja jotka mainitaan EU-osapuolen luettelossa luokassa "ST", sovelletaan seuraavia etuustulleja:

Vuosi	Etuustulli	Kynnystuontimäärä (tonnia)					
	(EUR/t)	Costa Rica	Panama	Honduras	Guatemala	Nicaragua	El Salvador
31.12.2010 saakka	145	1 025 000	375 000	50 000	50 000	10 000	2 000
1.1.–31.12.2011	138	1 076 250	393 750	52 500	52 500	10 500	2 100

Vuosi	Etuustulli	Kynnystuontimäärä (tonnia)					
	(EUR/t)	Costa Rica	Panama	Honduras	Guatemala	Nicaragua	El Salvador
1.1.–31.12.2012	131	1 127 500	412 500	55 000	55 000	11 000	2 200
1.1.–31.12.2013	124	1 178 750	431 250	57 500	57 500	11 500	2 300
1.1.–31.12.2014	117	1 254 419	458 934	61 191	61 191	12 238	2 448
1.1.–31.12.2015	110	1 301 599	476 195	63 493	63 493	12 699	2 540
1.1.–31.12.2016	103	1 349 942	493 881	65 851	65 851	13 170	2 634
1.1.–31.12.2017	96	1 397 316	511 213	68 162	68 162	13 632	2 726
1.1.–31.12.2018	89	1 444 767	528 573	70 476	70 476	14 095	2 819
1.1.–31.12.2019	82	1 493 881	546 542	72 872	72 872	14 574	2 915
1.1.2020 ja seuraavat	75	ei sovelleta	ei sovelleta	ei sovelleta	ei sovelleta	ei sovelleta	ei sovelleta

IV OSASTO

ALKUPERÄSELVITYS

1. Muutetaan sopimuksen liitteessä II olevan 16 artiklan 4 kohta seuraavasti:

(...)

”Jälkikäteen annettuihin EUR.1-tavaratodistuksiin on tehtävä merkintä ”annettu jälkikäteen” jollakin seuraavista kielistä:

BG ”ИЗДАДЕН ВПОСЛЕДСТВИЕ”

ES ”EXPEDIDO A POSTERIORI”

CS ”VYSTAVENO DODATEČNE”

DA ”UDSTEDT EFTERFØLGENDE”

DE ”NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT”

ET ”TAGANTJÄRELE VÄLJA ANTUD”

EL ”ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ”

EN "ISSUED RETROSPECTIVELY"

FR "DÉLIVRÉ A POSTERIORI"

HR "NAKNADNO IZDANO"

IT "RILASCIATO A POSTERIORI"

LV "IZSNIEGTS RETROSPEKTĪVI"

LT "RETROSPEKTYVUSIS IŠDAVIMAS"

HU "KIADVA VISSZAMENŐLEGES HATÁLLYAL"

MT "MAHRUG RETROSPETTIVAMENT"

NL "AFGEGEVEN A POSTERIORI"

PL "WYSTAWIONE RETROSPEKTYWNIE"

PT "EMITIDO A POSTERIORI"

RO "EMIS A POSTERIORI"

SK "VYDANÉ DODATOČNE"

SL "IZDANO NAKNADNO"

FI ”ANNETTU JÄLKIÄTEEN”

SV ”UTFÄRDAT I EFTERHAND”.

2. Muutetaan sopimuksen liitteessä II (Käsitteen ”alkuperä tuotteet” määrittely ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät) olevan 17 artiklan 2 kohta seuraavasti:

(...)

”Näin annettuun kaksoiskappaleeseen on tehtävä merkintä ”kaksoiskappale” jollakin seuraavista kielistä:

BG ”ДУБЛИКАТ”

ES ”DUPLICADO”

CS ”DUPLIKÁT”

DA ”DUPLIKAT”

DE ”DUPLIKAT”

ET ”DUPLIKAAT”

EL ”ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ”

EN "DUPLICATE"

FR "DUPLICATA"

HR "DUPLIKAT"

IT "DUPLICATO"

LV "DUBLIKĀTS"

LT "DUBLIKATAS"

HU "MÁSODLAT"

MT "DUPLIKAT"

NL "DUPLICAAT"

PL "DUPLIKAT"

PT "SEGUNDA VIA"

RO "DUPLICAT"

SK "DUPLIKÁT"

SL "DVOJNIK"

FI "KAKSOISKAPPALE"

SV "DUPLIKAT"".

KAUPPALASKUILMOITUS

Kauppalaskuilmoituksen laatimista koskevat erityiset edellytykset

Kauppalaskuilmoitus, jonka teksti on jäljempänä, laaditaan käyttäen yhtä s jäljempänä annetuista erikielisistä toisinnoista ja viejämään sisäisen lainsäädännön mukaisesti. Jos ilmoitus kirjoitetaan käsin, se on kirjoitettava musteella painokirjaimin. Kauppalaskuilmoitus laaditaan kunkin alaviitteen mukaisesti. Alaviitteitä ei tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

Bulgariankielinen toisinto

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (разрешение № ... от митница или от друг компетентен държавен орган (1)) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ...(2) преференциален произход.

Espanjankielinen toisinto

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera o de la autoridad pública competente n° ...(1)) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ...(2).

Tšekinkielinen toisinto

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení celního nebo příslušného vládního orgánu ...(1)) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v ...(2).

Tanskankielinen toisinto

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes eller den kompetente offentlige myndigheds tilladelse nr. ...(1)) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ...(2).

Saksankielinen toisinto

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligung der Zollbehörde oder der zuständigen Regierungsbehörde Nr. ...(1)) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte Ursprungswaren ...(2) sind.

Vironkielinen toisinto

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolliameti või pädeva valitsusasutuse luba nr. ...(1)) deklareerib, et need tooted on ...(2) sooduspäritoluga, välja arvatud juhul kui on selgelt näidatud teisiti.

Kreikankielinen toisinto

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου ή της καθύλην αρμόδιας αρχής, υπ' αριθ. ...(1)) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησησιακής καταγωγής ...(2).

Englanninkielinen toisinto

The exporter of the products covered by this document (customs or competent public authority authorisation No ...(1)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin(2).

Ranskankielinen toisinto

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière ou de l'autorité publique compétente n° ...(1)) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ...(2).

Kroaatinkielinen toisinto

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ...(1)) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi ...(2) preferencijalnog podrijetla.'

Italiankielinen toisinto

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale o dell'autorità pubblica competente n. ...(1)) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ...(2).

Latviankielinen toisinto

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas vai kompetentu valsts iestāžu atļauja Nr. ...(1)), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme ...(2).

Liettuankielinen toisinto

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės arba kompetentingos viešosios valdžios institucijos liudijimo Nr. ...(1)) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ...(2) preferencinės kilmės prekės.

Unkarinkielinen toisinto

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ... (1) vagy az illetékes kormányzati szerv által kiadott engedély száma: ...) kijelentem, hogy eltérő jelzés hiányában az áruk kedvezményes ... származásúak (2).

Maltankielinen toisinto

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni kompetenti tal-gvern jew tad-dwana nru. ... (1)) jiddikjara li, hlief fejn indikat b'mod car li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' origini preferenzjali ... (2).

Hollanninkielinen toisinto

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning of vergunning van de competente overheidsinstantie nr. ... (1)) verklaart dat, behoudens uitdrukkelijk andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn (2).

Puolankielinen toisinto

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych lub upoważnienie właściwych władz nr ... (1)) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ... (2) preferencyjne pochodzenie.

Portugalinkielinen toisinto

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira ou da autoridade governamental competente nº ... (1)) declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... (2).

Romaniankielinen toisinto

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală sau a autorității guvernamentale competente nr. ... (1)) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... (2).

Slovakinkielinen toisinto

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia colnej správy alebo príslušného vládneho povolenia ...(1)) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ...(2).

Sloveninkielinen toisinto

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom, (pooblastilo carinskih ali pristojnih državnih organov št. ...(1))izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ...(2) poreklo.

Suomenkielinen toisinto

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin tai toimivaltaisen julkisen viranomaisen lupa nro ...(1)) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita(2).

Ruotsinkielinen toisinto

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd eller behörig statlig myndighet nr. __.⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande __ ursprung⁽²⁾

..... ⁽³⁾
(Paikka ja päiväys)
..... ⁽⁴⁾
(Viejän allekirjoitus; lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on selvennettävä)

-
- (1) Kun kauppalaskuilmoituksen laatii liitteessä II olevassa 20 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä, tähän kohtaan on merkittävä valtuutetun viejän lupanumero. Kun kauppalaskuilmoitusta ei laadi valtuutettu viejä, suluissa olevat sanat jätetään pois tai kohta jätetään tyhjäksi.
- (2) Merkittävä tuotteiden alkuperä. Kun kauppalaskuilmoitus liittyy kokonaan tai osittain liitteessä II olevassa 34 artiklassa tarkoitettuihin Ceutan ja Melillan alkuperätuotteisiin, viejän on selvästi osoitettava ne tunnuksella ”CM” asiakirjassa, johon ilmoitus laaditaan.
- (3) Nämä merkinnät voidaan jättää pois, jos tiedot sisältyvät itse asiakirjaan.
- (4) Ks. sopimuksen liitteessä II olevan 19 artiklan 5 kohta. Tapauksissa, joissa ei vaadita viejän allekirjoitusta, vapautus allekirjoituksesta merkitsee myös vapautusta allekirjoittajan nimen merkitsemisestä.
-

LUETTELOT SJOITTAUTUMISSITOUMUKSISTA

A JAKSO

EU-OSAPUOLI

1. Jäljempänä esitettävässä sitoumusluettelossa ilmoitetaan tämän sopimuksen 166 artiklan mukaisesti vapautetut toimialat sekä ne markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset, joita kyseisillä aloilla varausten muodossa sovelletaan Keski-Amerikka-osapuolen tasavaltojen sijoittautuneisiin yksiköihin ja sijoittajiin. Luetteloissa on seuraavat osat:
 - a) Ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen osapuoli tekee, sekä se, millä laajuudella vapautettuihin aloihin sovelletaan varauksia.
 - b) Toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat varaukset.

Jos b alakohdassa tarkoitettussa sarakkeessa on ainoastaan jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siinä mainitsemattomat jäsenvaltiot tekevät kyseistä alaa koskevat sitoumukset ilman varauksia (HUOM. vaikka tietyllä alalla ei ole jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siihen voidaan kuitenkin soveltaa horisontaalisia varauksia tai alakohtaisia EU:n laajuisia varauksia).

Niitä toimialoja ja osa-aloja, joita ei mainita jäljempänä olevassa luettelossa, koskevia sitoumuksia ei ole tehty.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:

- a) ISIC Rev. 3.1 tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 4, ISIC REV 3.1, 2002).
- b) CPC tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N^o77, CPC prov., 1991).
- c) CPC ver. 1.0 tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N^o77, CPC ver. 1.0, 1998).

3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä, teknisiä standardeja tai lupavaatimuksia ja -menettelyjä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 164 ja 165 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Kyseisiä toimenpiteitä (esimerkiksi toimiluvan myöntämistä, yleispalveluvelvoitteita, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen – kielitutkinnot mukaan luettuina – läpäisemistä koskevat edellytykset ja syrjimätön vaatimus, jonka mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla luonnonalueilla eikä historiallisesti tai taiteellisilta arvoiltaan erityisen merkittävillä alueilla) sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen sijoittajiin, vaikka toimenpiteitä ei mainita luettelossa.

4. Tämän sopimuksen 159 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.
5. Tämän sopimuksen 164 artiklan mukaisesti syrjimättömät vaatimukset, jotka koskevat sijoittautuneen yksikön oikeudellista muotoa, eivät sisälly jäljempänä olevaan luetteloon.
6. Sitoumusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sellaisenaan välittömästi sovellettavissa, eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille.
7. Jäljempänä olevassa luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT	Itävalta
BE	Belgia
BG	Bulgaria
CY	Kypros
CZ	Tšekki
DE	Saksa
DK	Tanska
EU	EU-osapuoli
ES	Espanja
EE	Viro
FI	Suomi
FR	Ranska
EL	Kreikka
HR	Kroatia

HU	Unkari
IE	Irlanti
IT	Italia
LV	Latvia
LT	Liettua
LU	Luxemburg
MT	Malta
NL	Alankomaat
PL	Puola
PT	Portugali
RO	Romania
SK	Slovakia
SI	Slovenia
SE	Ruotsi
UK	Yhdistynyt kuningaskunta

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Kiinteistöt AT, BG, CY, CZ, DK, EE, ES, EL, FI, HR, HU, IE, IT, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Ulkomaisten sijoittajien maa- ja kiinteistöhankinnoille on asetettu rajoituksia ¹ .
KAIKKI TOIMIALAT	Yleishyödylliset palvelut EU: Kansallisen tai paikallisen tason yleishyödyllisiksi palveluiksi katsottava taloudellinen toiminta voidaan varata julkisille monopoleille tai yksinoikeudet saaneille yksityisille palvelujen tarjoajille ² .

¹ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

² Koska yleishyödyllisiä palveluja tarjotaan usein myös kansallista tasoa suppeammalla tasolla, yksityiskohtainen ja tyhjentävä toimialakohtainen luettelo ei ole käytännöllinen. Ymmärrettävyyden lisäämiseksi tämän sitoumusluettelon alaviitteissä ilmoitetaan viitteellisesti ne alat, joilla yleishyödyllisillä palveluilla on merkittävä osa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Sijoittautumismuodot EU: Jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetuille (kolmansien maiden yritysten) tytäryhtiöille, joiden kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on EU:ssa, myönnettyä kohtelua ei laajenneta koskemaan kolmannen maan yrityksen johonkin jäsenvaltioon perustamia sivuliikkeitä tai agenttuureja. BG: Sivuliikkeiden perustamiseen tarvitaan lupa. EE: Johtokunnan jäsenistä vähintään puolen on asuttava EU:ssa. FI: Ulkomaalainen, joka harjoittaa kauppaa yhtiökumppanina suomalaisessa kommandiittiyhtiössä tai avoimessa yhtiössä, tarvitsee elinkeinoluvan ja hänen on asuttava vakituisesti EU:ssa. Televiestintäpalveluja lukuun ottamatta kaikilla aloilla vähintään puolta hallituksen varsinaisista ja varajäsenistä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Yrityksille voidaan kuitenkin myöntää erivapauksia. Jos ulkomainen organisaatio aikoo harjoittaa liiketoimintaa tai kauppaa perustamalla sivuliikkeen Suomeen, sen on hankittava elinkeinolupa. Ulkomaisen organisaation tai yksityishenkilön, joka ei ole EU:n kansalainen, on haettava lupaa toimia osakeyhtiön perustajana. Televiestintäpalvelujen alalla perustajista ja hallituksen jäsenistä vähintään puolelta vaaditaan pysyvää asuinpaikkaa maassa. Jos perustaja on oikeushenkilö, asuinpaikkavaatimus koskee kyseistä oikeushenkilöä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	IT: Teollisen, kaupallisen ja käsiteollisen ammatin harjoittaminen edellyttää oleskelulupaa ja erityisvaltuutusta. BG, PL: Edustustoimiston toiminta saa käsittää ainoastaan sen edustaman ulkomaisen emoyhtiön mainonnan ja myynninedistämisen. PL: Rahoituspalveluja lukuun ottamatta ei sitoumuksia sivuliikkeiden osalta. EU:n ulkopuoliset sijoittajat voivat harjoittaa taloudellista toimintaa ainoastaan kommandiittiyhtiön, kommandiittiosakeyhtiön, rajoitetun vastuun yhtiön tai osakeyhtiön muodossa (lakiasiainpalvelujen osalta ainoastaan rekisteröidyn yhtiön tai kommandiittiyhtiön muodossa). RO: Kaupallisten yhtiöiden ainoan johtajan tai johtokunnan puheenjohtajan sekä johtokunnan jäsenten lukumäärästä puolen on oltava Romanian kansalaisia, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Kaupallisten yhtiöiden tilintarkastajien ja varatilintarkastajien enemmistön on oltava Romanian kansalaisia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	SE: Ulkomaisen yrityksen (joka ei ole rekisteröitynyt oikeushenkilöksi Ruotsissa) on harjoitettava kaupallista toimintaansa sellaisen Ruotsiin sijoittautuneen sivuliikkeen välityksellä, jolla on itsenäinen johto ja erillinen kirjanpito. Alle vuoden kestävät rakennushankkeet vapautetaan vaatimuksista perustaa sivuliike tai nimetä maassa asuva edustaja. Rajoitetun vastuun yhtiöllä (osakeyhtiöllä) voi olla yksi tai useampi perustaja. Perustajan on joko asuttava Ruotsissa tai oltava ruotsalainen oikeushenkilö. Avoin yhtiö voidaan perustaa vain, jos jokainen yhtiökumppani asuu Ruotsissa. Kaikkien muuntyyppisten oikeushenkilöiden perustamiseen sovelletaan vastaavia ehtoja. Hallituksen jäsenistä vähintään puolen on asuttava Ruotsissa. Sellaisten ulkomaan tai Ruotsin kansalaisten, jotka eivät asu Ruotsissa ja jotka haluavat harjoittaa kaupallista toimintaa Ruotsissa, on nimettävä kyseisestä toiminnasta vastaava maassa asuva edustaja ja ilmoitettava tämä paikallisen viranomaisen rekisteriin. Asuinpaikkaehdoista voidaan poiketa tapauksissa, joissa ne todistettavasti eivät ole tarpeen. SI: Ulkomaisten yhtiöiden sivuliikkeiden perustaminen edellyttää, että emoyhtiö on ollut rekisteröitynä alkuperämaassa vähintään yhden vuoden. SK: Ulkomaisen luonnollisen henkilön, jonka nimi rekisteröidään kaupparekisteriin yrittäjän puolesta toimimaan valtuutettuna henkilönä, on esitettävä Slovakian oleskelulupa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Investoinnit ES: Investoinnit, jotka jokin muu valtio tekee tai ulkomaiset julkisyhteisöt tekevät Espanjaan joko suoraan tai sellaisten yritysten tai muiden yhteisöjen välityksellä, jotka ovat muiden valtioiden välittömässä tai välillisessä määräysvallassa, (ja jotka tuovat yhteisöille taloudellisten etujen lisäksi yleensä myös muita etuja) edellyttävät hallituksen antamaa etukäteislupaa. BG: Yrityksissä, joissa julkinen (valtion tai kunnan) osuus pääomasta ylittää 30 prosenttia, osakkeiden siirtämiseen kolmansille osapuolille tarvitaan lupa. Tiettyyn taloudelliseen toimintaan, joka liittyy valtion omaisuuden tai muun julkisen omaisuuden hyödyntämiseen tai käyttöön, edellytetään toimilupia koskevan lain (Concessions Act) mukaisesti myönnetty toimilupa. Ulkomaiset sijoittajat eivät voi osallistua yksityistämiseen. Ulkomaisilta sijoittajilta ja bulgarialaisilta oikeushenkilöiltä, joilla on määräävä ulkomaalaisomistus, edellytetään lupa a) luonnonvarojen etsintään, käyttöön- tai talteenottoon aluevesiltä, mannerjalustasta tai talousvyöhykkeeltä ja b) määräävän omistuosuuden hankintaan yrityksissä, jotka harjoittavat a kohdassa määritettyä toimintaa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	FR: Ulkomaisiin ostoihin, jotka oikeuttavat yli 33,33 prosenttiin olemassa olevan ranskalaisyrittäjän osakepääomasta tai äänivallasta tai 20 prosenttiin ranskalaisesta pörssiyhtiöstä, sovelletaan seuraavia määräyksiä: – ranskalaisiin yrityksiin, joiden liikevaihto on enintään 76 miljoonaa euroa, voidaan tehdä alle 7,6 miljoonan euron investointeja ennakkoilmoitusta seuraavan 15 päivän määräajan jälkeen, kun kyseisten määrien paikkansapitävyys on tarkistettu; – lupa muihin investointeihin annetaan ennakkoilmoitusta seuraavan kuukauden jälkeen ilman eri toimenpidettä, jollei talousministeri ole poikkeustapauksessa käyttänyt oikeuttaan lykätä investointia. Hiljattain yksityistetyissä yrityksissä voidaan rajoittaa ulkomaalaisomistusta siten, että Ranskan hallitus määrää yleisölle tarjottavien osakkeiden enimmäismäärän tapauskohtaisesti. Tietyn kaupallisen, teollisen tai käsiteollisen toiminnan käynnistäminen edellyttää erityisvaltuutusta, jos toimitusjohtajalla ei ole pysyvää oleskelulupaa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	FI: Suomen viranomaisten on vahvistettava sellainen ulkomaisten omistajien osakehankinta, joka oikeuttaa yli kolmannekseen suuren suomalaisen yhtiön tai suuren liikeyrityksen (jossa on yli 1 000 työntekijää tai jonka liikevaihto on yli 168 miljoonaa euroa tai jonka taseen loppusumma on yli 168 miljoonaa euroa) äänivallasta; vahvistus voidaan evätä vain, jos tärkeä kansallinen etu olisi uhattuna. Näitä rajoituksia ei sovelleta televiestintäpalveluihin. HU: Ei sitoumuksia hiljattain yksityistettyjen yritysten ulkomaisen omistuksen suhteen. IT: Hiljattain yksityistetyille yrityksille voidaan myöntää yksinoikeuksia tai niiden yksinoikeudet voidaan säilyttää. Joissakin tapauksissa voidaan rajoittaa hiljattain yksityistetyissä yrityksissä käytettäviä äänioikeuksia. Puolustuksen sekä liikenne-, televiestintä- ja energiapalvelujen alalla toimivien yritysten suurten omistusosuuksien hankinta edellyttää viiden vuoden ajan toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntää.
KAIKKI TOIMIALAT	Maantieteelliset alueet FI: Ahvenanmaalla on rajoitettu Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden sekä kaikkien oikeushenkilöiden vapautta sijoittautua ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten lupaa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
1. MAATALOUS, RIISTATALOUS, METSÄATALOUS	
A. Maatalous, riistatalous (ISIC Rev. 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) pl. neuvonta- ja konsultointipalvelut ¹	AT, HR, HU, MT, RO: Ei sitoumuksia maataloustoiminnan osalta. CY: EU:n ulkopuolinen osallistuminen on sallittua enintään 49 prosenttiin saakka. FR: Muut kuin EU:n kansalaiset tarvitsevat luvan maatalousyritysten perustamiseen ja EU:n ulkopuoliset sijoittajat viinitarhojen hankintaan. IE: EU:n alueen ulkopuolella vakinaisesti asuvat tarvitsevat luvan sijoittautumiseen myllytoiminnan alalla.
B. Metsätalous (ISIC Rev. 3.1: 020) pl. neuvonta- ja konsultointipalvelut ²	BG: Ei sitoumuksia puunkorjuun osalta.

¹ Maa-, riista-, metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.f ja 6.F.g.

² Maa-, riista-, metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.f ja 6.F.g.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
2. KALASTUS JA VESIVILJELY (ISIC Rev. 3.1: 0501, 0502) pl. neuvonta- ja konsultointipalvelut ¹	AT: Vähintään 25 prosenttia aluksista on oltava Itävaltaan rekisteröityjä. BE, FI, IE, LV, NL, PT, SK: Yhtiöittämättömät ulkomaiset sijoittajat, joiden päätoimipaikka ei ole Belgiassa, Suomessa, Irlannissa, Latviassa, Alankomaissa, Portugalissa tai Slovakiassa, eivät voi omistaa vastaavasti Belgian, Suomen, Irlannin, Latvian, Alankomaiden, Portugalin tai Slovakian lipun alla purjehtivia aluksia. CY, EL: EU:n ulkopuolinen osallistuminen on sallittua enintään 49 prosenttiin saakka. DK: EU:n ulkopuolella vakinaisesti asuvien omistusosuuden kaupallista kalastusta harjoittavasta yrityksestä on oltava alle kolmannes. EU:n ulkopuolella vakinaisesti asuvat saavat omistaa Tanskan lipun alla purjehtivia aluksia ainoastaan Tanskassa rekisteröidyn yrityksen kautta. FR: Muut kuin EU:n kansalaiset eivät saa omistaa merenkulkuvaltiolle kuuluvaa maata kalan-, äyriäisten- ja levänviljelytarkoituksessa. Yhtiöittämättömät ulkomaiset sijoittajat, joiden päätoimipaikka ei ole Ranskassa, saavat omistaa enintään 50 prosenttia Ranskan lipun alla purjehtivasta aluksesta.

¹ Maa-, riista-, metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.f ja 6.F.g.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	DE: Merikalastuslupa myönnetään ainoastaan Saksan lipun alla purjehtiville aluksille. Nämä ovat kalastusaluksia, joiden osake-enemmistön omistavat EU:n kansalaiset tai sellaiset yritykset, jotka on perustettu EU:n sääntöjen mukaisesti ja joiden päätoimipaikka on jossakin jäsenvaltiossa. Näiden alusten käytön johto ja valvonta on oltava Saksassa oleskelevilla henkilöillä. Kalastusluvan saamiseksi kaikki kalastusalukset on rekisteröitävä niissä rannikkovaltioissa, joissa laivojen kotisatama sijaitsee. EE: Laiva voi purjehtia Viron lipun alla, jos sen kotisatama sijaitsee Virossa ja osake-enemmistö on Viron kansalaisilla avoimessa yhtiössä tai kommandiittiyhtiössä tai muussa oikeushenkilössä, joka sijaitsee Virossa ja jonka johtokunnassa äänienemmistö on Viron kansalaisilla. BG, HR, HU, LT, MT, RO: Ei sitoumuksia. IT: Muilla kuin EU:ssa oleskelevilla ulkomaalaisilla ei saa olla enemmistöosakkuutta Italian lipun alla purjehtivista aluksista tai määräysvallan tuottavaa osakkuutta sellaisista laivanvarustamoista, joiden päätoimipaikka on Italiassa. Kalastus Italian aluevesillä on varattu Italian lipun alla purjehtiville aluksille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	SE: Yhtiöittämättömät ulkomaiset sijoittajat, joiden päätoimipaikka ei ole Ruotsissa, saavat omistaa enintään 50 prosenttia Ruotsin lipun alla purjehtivasta aluksesta. Ulkomaiset sijoittajat tarvitsevat luvan hankkiakseen 50 prosenttia tai enemmän sellaisten yritysten osakkeista, jotka harjoittavat Ruotsin aluevesillä kaupallista kalastustoimintaa. SI: Laivat saavat purjehtia Slovenian lipun alla, jos niistä yli puolet on EU-kansalaisten omistuksessa tai sellaisten oikeushenkilöiden omistuksessa, joiden päätoimipaikka on jossakin EU-jäsenvaltiossa. UK: Varaus, joka koskee Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla purjehtivien alusten ostoa, jollei vähintään 75 prosenttia sijoitetuista varoista ole Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja/tai sellaisten yritysten omistamia, joista vähintään 75 prosenttia on Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten omistamia, ja jotka kaikki oleskelevat ja joiden kotipaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Alusten johdon, ohjauksen ja valvonnan on tapahduttava Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
3. KAIVOSTOIMINTA JA LOUHINTA ¹ A. Kivi- ja ruskohiilen kaivu; turpeen nosto (ISIC Rev. 3.1: 10) B. Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto ² (ISIC rev 3.1: 1110) C. Metallimalmien louhinta (ISIC rev 3.1: 13) D. Muu mineraalien kaivu (ISIC rev 3.1: 14)	EU: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Ei sitoumuksia raakaöljyn ja maakaasun tuotannon osalta. ES: Ei sitoumuksia strategisesti tärkeitä mineraaleja koskevien ulkomaisten sijoitusten osalta.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

² Ei sisällä öljy- ja kaasukentillä toimitettuja kaivostoimintaan liittyviä palkkio- tai sopimusperusteisia palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.A.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
4. TEOLLISUUS ¹	
A. Elintarvikkeiden ja juomien valmistus (ISIC rev 3.1: 15)	Ei mitään.
B. Tupakkatuotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 16)	Ei mitään.
C. Tekstiilien valmistus (ISIC rev 3.1: 17)	Ei mitään.
D. Vaatteiden valmistus; turkisten muokkaus ja värjäys (ISIC rev 3.1: 18)	Ei mitään.

¹ Ei sisällä teollisuuteen liittyviä neuvontapalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.h.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Nahan parkitseminen ja muokkaus; matka- ja käsilaukkujen, satuloiden, valjaiden ja jalkineiden valmistus (ISIC rev 3.1: 19)	Ei mitään.
F. Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus, pl. huonekalut; olki- ja punontatuotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 20)	Ei mitään.
G. Paperin ja paperituotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 21)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
H. Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen ¹ (ISIC Rev. 3.1: 22, pl. palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen ²)	HR: Asuinpaikkavaatimus. IT: Kustannus- ja painoyrityksen omistajaa koskee kansalaisuusvaatimus.
I. Koksituotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 231)	Ei mitään.
J. Öljytuotteiden valmistus ³ (ISIC rev 3.1: 232)	EU: Energiantuottajamaiden sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).

¹ Toimiala on rajattu valmistustoimintaan. Siihen ei kuulu audiovisuaalialaan liittyvä eikä kulttuurisisällön esittämistä koskeva toiminta.

² Palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.p.

³ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
K. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden, muiden kuin räjähdysaineiden, valmistus (ISIC Rev. 3.1: 24, pl. räjähdysaineiden valmistus)	Ei mitään.
L. Kumi- ja muovituotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 25)	Ei mitään.
M. Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 26)	Ei mitään.
N. Metallien jalostus (ISIC rev 3.1: 27)	Ei mitään.
O. Metallituotteiden valmistus, pl. koneet ja laitteet (ISIC rev 3.1: 28)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
P. Koneiden valmistus	
a) Yleiskäyttöön tarkoitettujen koneiden valmistus (ISIC rev 3.1: 291)	Ei mitään.
b) Erikoiskoneiden, muiden kuin aseiden ja ammusten, valmistus (ISIC rev 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)	Ei mitään.
c) Muualle luokittelematon kodinkoneiden valmistus (ISIC rev 3.1: 293)	Ei mitään.
d) Toimisto- ja tietokoneiden valmistus (ISIC rev 3.1: 30)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
e) Muualle luokittelematon sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 31)	Ei mitään.
f) Radio-, televisio- ja tietoliikennevälineiden ja -laitteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 32)	Ei mitään.
Q. Lääkintäkojeiden, hienomekaanisten kojeiden ja optisten instrumenttien sekä kellojen valmistus (ISIC rev 3.1: 33)	Ei mitään.
R. Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus (ISIC rev 3.1: 34)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
S. Muiden (ei sotilaskäyttöön tarkoitettujen) kulkuneuvojen valmistus (ISIC Rev. 3.1: 35, pl. sotalaivojen, -lentokoneiden ja muiden sotilaskäyttöön tarkoitettujen kulkuneuvojen valmistus)	Ei mitään.
T. Huonekalujen valmistus; muualle luokittelematon valmistus (ISIC rev 3.1: 361, 369)	Ei mitään.
U. Kierrätys (ISIC rev 3.1: 37)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
5. SÄHKÖN, KAASUN, HÖYRYN JA LÄMMINVEDEN TUOTANTO, SIIRTO JA JAKELU OMAAN LUKUUN ¹ (PL. YDINVOIMAAN PERUSTUVA SÄHKÖNTUOTANTO)	
A. Sähkön tuotanto; sähkön siirto ja jakelu omaan lukuun (osittain ISIC Rev. 3.1: 4010) ²	EU: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

² Ei sisällä palkkioihin tai sopimuksiin perustuvan sähkönsiirron ja -jakelun järjestelmiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Kaasun tuotanto; kaasumaisten polttoaineiden jakelu putkiverkossa omaan lukuun (osittain ISIC Rev. 3.1: 4020) ¹	EU: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
C. Höyryn ja lämminveden tuotanto; höyryn ja lämminveden jakelu omaan lukuun (osittain ISIC Rev. 3.1: 4030) ²	EU: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
6. YRITYSPALVELUT	
A. Ammatilliset palvelut	

¹ Ei sisällä maakaasun ja kaasumaisten polttoaineiden siirtoa putkijohtoja pitkin, palkkio- tai sopimusperusteista kaasun siirtoa ja jakelua eikä maakaasun ja kaasumaisten polttoaineiden myyntiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.

² Ei sisällä palkkio- tai sopimusperusteista höyryn ja lämminveden siirtoa ja jakelua eikä höyryn ja lämminveden myyntiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
a) Lakiasiaainpalvelut (CPC 861) ¹	AT: Ulkomaisten asianajajien (joilla on oltava täysi pätevyys kotimaassaan) pääomaosakkuus ja osuus minkään lakiasiaintoinimiston liike tuloksesta ei saa ylittää 25:tä prosenttia. Heillä ei saa olla ratkaisevaa vaikutusvaltaa päätöksenteossa.

¹ Sisältää oikeudellisen neuvonnan, oikeudellisen edustuksen, välimiesmenettelyn ja sovittelun sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut. Ainoastaan kansainvälistä julkisoikeutta, EU-oikeutta ja sellaisen hallintoalueen oikeutta, jolla sijoittaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan lakimiehenä, koskevien lakiasiaainpalvelujen tarjoaminen on sallittua, ja siihen sovelletaan muiden palvelujen tavoin Euroopan unionin jäsenvaltioiden lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Asianajajilta, jotka tarjoavat kansainväliseen julkisoikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyviä oikeudellisia palveluja, voidaan näin ollen edellyttää paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista ja kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (ellei isäntämaan ammattinimikkeen käyttämiselle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua pääsyä isäntämaan asianajajaliittoon läpäisemällä soveltuvuuskoe sekä lainmukaista kotipaikkaa tai toimipaikkaa isäntämaassa. EU:n oikeuteen liittyviä lakiasiaainpalveluja voi periaatteessa tarjota EU:ssa asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai kyseisiä palveluja voidaan tarjota hänen kauttaan, ja Euroopan unionin jäsenvaltion oikeuteen liittyviä lakiasiaainpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai kyseisiä palveluja voidaan tarjota hänen kauttaan. Näin ollen edustaminen EU:n tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä kyseisen EU-jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse EU:n ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, <i>huissiers de justice</i> ja muut <i>officiers publics et ministériels</i>) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut	BE: ”Cour de cassation” -oikeusistuimessa esiintymiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa sovelletaan kiintiöitä. FR: Asianajajat voivat harjoittaa ”avocat auprès de la Cour de Cassation”- ja ”avocat auprès du Conseil d’Etat” -ammatteja kiintiöiden rajoissa. DK: Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, ja Tanskassa rekisteröidyt asianajotoimistot voivat omistaa tanskalaisen asianajotoimiston osakkeita. Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, voivat olla tanskalaisen asianajotoimiston hallintoneuvoston jäseniä tai osallistua muuten sen hallintoon. Tanskalaisen elinkeinoluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto. FR: Jotkin oikeudelliset muodot (”association d’avocats” ja ”société en participation d’avocat”) on varattu asianajajille, jotka ovat Ranskan asianajajaliiton täysjäseniä. Asianajotoimistossa, joka tarjoaa Ranskan tai EU:n oikeuteen liittyviä palveluja, vähintään 75 prosentin niistä osakkaista, joiden hallussa on 75 prosenttia osakepääomasta, on oltava Ranskan asianajajaliiton täysjäseniä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	HR: Vain Kroatian asianajajaliiton täysjäsenet (”odvjetnici”) voivat edustaa osapuolia tuomioistuimissa. Asianajajaliiton jäsenyys edellyttää kansalaisuutta. HU: Kaupallisen läsnäolon muotona on oltava avoin yhtiö unkarilaisen asianajajan (ügyvéd) tai asianajotoimiston (ügyvédi iroda) kanssa tai edustustoimisto. PL: EU:n asianajajille sallitaan muitakin oikeudellisia toimintamuotoja, mutta ulkomaiset asianajajat voivat toimia ainoastaan kaupparekisteriin merkityn avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön muodossa.
b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja kirjanpitopalvelut (CPC 86212, muut kuin ”tilintarkastuspalvelut”, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)	AT: Ulkomaisten kirjanpitäjien (joiden on oltava kotimaansa lainsäädännön mukaisesti hyväksyttyjä) pääomaosakkuus ja osuus Itävallan minkä tahansa oikeushenkilön liiketuloksesta ei saa olla yli 25 prosenttia, jos he eivät ole Itävallan ammatillisen toimielimen jäseniä. CY: Markkinoille pääsy edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne. DK: Ulkomaisten tilintarkastajien on saatava Tanskan kauppa- ja teollisuusvirastolta (<i>Danish Commerce and Companies Agency</i>) lupa avoimen yhtiön muodostamiseen tanskalaisten valtuutettujen tilintarkastajien kanssa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) 2. Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)	AT: Ulkomaisten tilintarkastajien (joiden on oltava kotimaansa lainsäädännön mukaisesti hyväksyttyjä) pääomaosakkuus ja osuus Itävallan minkä tahansa oikeushenkilön liiketuloksesta ei saa olla yli 25 prosenttia, jos he eivät ole Itävallan ammatillisen toimielimen jäseniä. CY: Markkinoille pääsy edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne. CZ ja SK: Vähintään 60 prosenttia osakepääomasta ja äänioikeuksista on varattu maan kansalaisille. DK: Ulkomaisten tilintarkastajien on saatava Tanskan kauppa- ja teollisuusvirastolta (<i>Danish Commerce and Companies Agency</i>) lupa avoimen yhtiön muodostamiseen tanskalaisten valtuutettujen tilintarkastajien kanssa. FI: Suomalaisen osakeyhtiön tilintarkastajista vähintään yhtä koskee asuinpaikkavaatimus. HR: Ei mitään, lukuun ottamatta sitä, että tilintarkastusta saavat suorittaa vain oikeushenkilöt. LV: Valan tehneiden tilintarkastajien kaupallisessa yrityksessä äänioikeutetuista osakkeista yli 50 prosentin on oltava valan tehneiden tilintarkastajien tai EU:n valan tehneiden tilintarkastajien kaupallisten yritysten omistamia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	LT: Vähintään 75 prosenttia osakkeista olisi kuuluttava EU:n tilintarkastajille tai tilintarkastusyriyksille. SE: Tiettyjen oikeushenkilöiden, mm. kaikkien osakeyhtiöiden, tilintarkastuspalveluja voivat tarjota ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat. Ainoastaan tällaiset tilintarkastajat voivat olla osakkeenomistajia tai muodostaa avoimen yhtiön, joka toimii laillisesti hyväksyttynä tilintarkastusyhteisönä (virallisissa tarkoituksissa). Hyväksyminen edellyttää maassa asumista. SI: Ulkomaisten henkilöiden omistusosuus tilintarkastusyriyksistä saa olla enintään 49 prosenttia osakepääomasta.
c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	AT: Ulkomaisten veroneuvojien (joiden on oltava kotimaansa lainsäädännön mukaisesti hyväksyttyjä) pääomaosakkuus ja osuus Itävallan minkä tahansa oikeushenkilön liike tuloksesta ei saa olla yli 25 prosenttia; tämä koskee ainoastaan Itävallan ammatilliseen toimielimeen kuulumattomia veroneuvojia. CY: Markkinoille pääsy edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne.

¹ Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 6.A.a, Lakiasiaainpalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Arkkitehtipalvelut ja e) Kaupunkisuunnittelu- maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja CPC 8674)	BG: Kansallisesti tai alueellisesti merkittävissä hankkeissa ulkomaisten sijoittajien on toimittava paikallisten sijoittajien yhtiökumppaneina tai alihankkijoina. LV: Arkkitehtipalvelujen alalla liiketoiminnan harjoittamiseen täydellä oikeudellisella vastuulla ja oikeudella tehdä hankesopimuksia tarvitaan toimilupa, jonka edellytyksenä on kolmen vuoden toiminta Latviassa rakennushankkeiden alalla ja korkeakoulututkinto.
f) Tekniset palvelut ja g) Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja CPC 8673)	BG: Kansallisesti tai alueellisesti merkittävissä hankkeissa ulkomaisten sijoittajien on toimittava paikallisten sijoittajien yhtiökumppaneina tai alihankkijoina.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
h) Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja osittain CPC 85201)	AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta hammaslääkäripalveluja sekä psykologien ja psykoterapeuttien palveluja, joissa: ei mitään. DE: Taloudellinen tarveharkinta sellaisten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden osalta, joilla on lupa hoitaa julkisten vakuutusjärjestelmien jäseniä. Pääasiallinen arviointiperuste: pula lääkäreistä ja hammaslääkäreistä asianomaisella alueella. FI: Ei sitoumuksia. FR: EU:n sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: ”société d’exercice liberal” ja ”société civile professionnelle”. LV: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: pula lääkäreistä ja hammaslääkäreistä asianomaisella alueella. BG, LT: Palvelujen tarjoamiseen vaaditaan lupa, jonka perusteena on tarpeisiin perustuva terveydenhuollon palvelusuunnitelma ja jossa otetaan huomioon väestö ja jo olemassa olevat lääkäri- ja hammashoitopalvelut. SI: Ei sitoumuksia sosiaalilääketieteen palvelujen, puhtaanapitopalvelujen, epidemiologisten sekä lääketieteellis-ekologisten palvelujen, veritoimitusten, verivalmisteiden ja verensiirtojen eikä ruumiinavausten osalta. UK: Lääkärien sijoittautumisessa julkisen terveydenhuollon järjestelmän (<i>National Health Service</i>) mukaisesti otetaan huomioon terveydenhuollon resurssisuunnittelu.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	AT: Ei sitoumuksia. BG: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys. FR: EU:n sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: ”société d’exercice liberal” ja ”société civile professionnelle”. HU: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: alan työmarkkinatilanne.
j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	BG, FI, HU, MT, SI: Ei sitoumuksia. FR: EU:n sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: ”société d’exercice liberal” ja ”société civile professionnelle”. LT: Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
j) 2. Sairaanhoidaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	AT: Ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavilla toiminta-aloilla: sairaanhoitajat, fysioterapeutit, työterapeutit, puheterapeutit ja ravitsemusterapeutit. BG, MT, SI: Ei sitoumuksia. FI: Ei sitoumuksia fysioterapeuttien ja avustavan hoitohenkilöstön osalta. FR: EU:n sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: ”société d’exercice liberal” ja ”société civile professionnelle”. LT: Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne. LV: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan ulkomaisiin fysioterapeutteihin ja ulkomaiseen avustavaan hoitohenkilöstöön. Pääasiallinen arviointiperuste: asianomaisen alueen työllisyystilanne.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti (CPC 63211) sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut ¹	AT, BG, CY, FI, MT, PL, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia. BE, DE, DK, EE, ES, FR, IT, HR, HU, IE, LV, PT, SK: Lupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien apteekkien maantieteellinen tiheys.
B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Ei mitään.

¹ Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palveluntarjoamisen tavoin luvanvaraista ja siihen sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioissa sovellettavia hyväksymisvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden toimittaminen on varattu farmaseuteille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Tutkimus- ja kehittämispalvelut ¹ a) Luonnontieteen tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851) b) Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 852 pl. psykologien palvelut) ² c) Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 853)	EU: Julkisin varoin rahoitettavien tutkimus- ja kehittämispalvelujen osalta yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan EU:n jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa.
D. Kiinteistöpalvelut ³	

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

² CPC 85201 osittain; sisältyy kohtaan 6.A.h, Lääkäripalvelut ja hammashoitopalvelut.

³ Tässä tarkoitetut palvelut liittyvät kiinteistönvälittäjän ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin ja/tai heitä koskeviin rajoituksiin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut (CPC 821)	Ei mitään.
b) Palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut (CPC 822)	Ei mitään.
E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa	
a) Aluksiin liittyvät (CPC 83103)	LT: Alusten omistajien on oltava liettualaisia luonnollisia henkilöitä tai Liettuaan sijoittautuneita yrityksiä. SE: Purjehtiminen Ruotsin lipun alla edellyttää, että määräävä ruotsalaisvaikutus toiminnassa osoitetaan, jos alukseen liittyy ulkomaalaisomistukseen kytkeytyviä etuja.
b) Ilma-aluksiin liittyvät (CPC 83104)	EU: EU:n lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa EU:n jäsenvaltiossa tai muualla EU:ssa. Ilma-aluksen on oltava joko erityiset kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai osakkuutta ja määräysvaltaa (ml. johtajien kansalaisuus) koskevat erityiset vaatimukset täyttävien oikeushenkilöiden omistuksessa. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, kun kyseessä on lyhytaikainen leasingsopimus tai jos olosuhteet ovat poikkeukselliset.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät (CPC 83101, CPC 83102 ja CPC 83105)	Ei mitään.
d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 ja CPC 83109)	Ei mitään.
e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia koodin CPC 83202 osalta.
f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)	Ei mitään.
F. Muut yrityspalvelut	
a) Mainontapalvelut (CPC 871)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Ei mitään.
c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Ei mitään.
d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	HU: Ei sitoumuksia välimies- ja sovittelupalvelujen (CPC 86602) osalta.
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut ¹ (CPC 8676)	Ei mitään.
f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 881 osittain)	Ei mitään.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan niihin teknisiin testaus- ja analysointipalveluihin, jotka ovat pakollisia myynti- ja käyttölupien myöntämistä varten (esim. autojen katsastus, elintarvikkeiden tarkastus).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 882 osittain)	Ei mitään.
g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 882 osittain)	Ei mitään.
h) Teollisuuteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 884 osittain ja CPC 885 osittain)	Ei mitään.
i) Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut	
i) 1. Johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201)	BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.
i) 2. Työnvälityspalvelut (CPC 87202)	AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK: Ei sitoumuksia. BE, FR, IT: Valtionmonopoli. DE: Lupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: työmarkkinoiden tilanne ja kehitys.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
i) 3. Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. IT: Valtionmonopoli.
i) 3. Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. IT: Valtionmonopoli.
i) 4. Mallitoimistopalvelut (CPC 87209 osittain)	Ei mitään.
j) 1. Etsiväpalvelut (CPC 87301)	BE, BG, CY, CZ, DE, ES, EE, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.
j) 2. Turvallisuus- ja vartiointipalvelut (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)	DK: Hallituksen jäseniä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Ei sitoumuksia lentokenttäturvallisuuspalvelujen osalta. BG, CY, CZ, EE, FI, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Lupa voidaan myöntää ainoastaan kansalaisille ja kansallisille rekisteröidyille organisaatioille. ES: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Markkinoille pääsy edellyttää etukäteishyväksyntää. HR: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut ¹ (CPC 8675)	FR: Ulkomaiset sijoittajat tarvitsevat erityisluvan malminetsintä- ja koekaivauspalveluihin.
l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei mitään.
l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	LV: Valtionmonopoli. SE: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, jos sijoittaja on aikeissa luoda omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasiallinen arviointiperuste: tila- ja kapasiteettirajoitteet.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan tiettyihin kaivostoimintaa (mineraalit, öljy, kaasu jne.) koskeviin palveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiiliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)	SE: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, jos sijoittaja on aikeissa luoda omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasiallinen arviointiperuste: tila- ja kapasiteettirajoitteet.
l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	Ei mitään.
m) Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)	Ei mitään.
n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	Ei mitään.
o) Pakkauspalvelut (CPC 876)	Ei mitään.

¹ Kuljetusvälineiden huolto- ja korjauspalvelut (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) sisältyvät kohtiin 6.F.1.1–6.F.1.4. Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut (CPC 845) sisältyvät kohtaan 6.B. Tietokonepalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
p) Julkaisu- ja painopalvelut (CPC 88442)	HR: Kustantajaa ja toimituskuntaa koskee asuinpaikkavaatimus. LT, LV: Julkaisualan sijoittautumisoikeudet annetaan ainoastaan kansallisesti yhtiötetyille oikeushenkilöille (ei sivuliikkeitä). PL: Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajia koskee kansalaisuusvaatimus. SE: Kustantajaa ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaa koskee asuinpaikkavaatimus.
q) Kokouspalvelut (CPC 87909 osittain)	Ei mitään.
r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	DK: Virallisille kielenkääntäjille ja tulkeille annettava lupa voi sisältää toiminta-alaa koskevia rajoituksia. HR: Ei sitoumuksia Kroatian tuomioistuimissa tarjottavien käännös- ja tulkkauspalvelujen osalta. PL: Ei sitoumuksia valantehneiden tulkkien palvelujen osalta. BG, HU, SK: Ei sitoumuksia virallisen kääntämisen ja tulkkauksen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 2. Sisustussuunnittelu- ja muut muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907)	Ei mitään.
r) 3. Perintätoimistojen palvelut (CPC 87902)	IT, PT: Sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus.
r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)	BE: Kulutusluottotietopankkien osalta sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus. IT, PT: Sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus.
r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) ¹	Ei mitään.

¹ Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka luetaan koodiin CPC 88442 ja jotka sisältyvät kohtaan 6.F.p.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 6. Televiestinnän konsultointipalvelut (CPC 7544)	Ei mitään.
r) 7. Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	Ei mitään.
7. VIESTINTÄPALVELUT	
A. Posti- ja kuriiripalvelut	Ei mitään. ¹

¹ Osa-aloilla i–iv saatetaan vaatia yksittäisiä lupia, joissa edellytetään erityisiä yleispalveluvelvoitteita ja/tai osallistumista korvausrahaston rahoitukseen.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
(Postilähetysten ¹ käsittelyyn ² liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaan lähetyksissä: i) osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä ³ tuotettujen, kirjallisten viestien käsittely, ml. yhdistelmäpostipalvelu ja suoramainonta, ii) osoitteellisten pakettien ⁴ käsittely, iii) osoitteellisten painotuotteiden ⁵ käsittely, iv) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vakuutettuna postina, v) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden pikalähetyspalvelut ⁶ , vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely, ja vii) asiakirjojen vaihto ⁷	

¹ Postin ”käsittelyn” katsotaan sisältävän postilähetysten keräilyn, lajittelun, kuljetuksen ja jakelun.

² ”Postilähetyksellä” tarkoitetaan minkä tahansa kaupallisen toimijan, niin julkisen kuin yksityisenkin, käsittelemiä lähetyksiä.

³ Esimerkiksi kirjeet ja postikortit.

⁴ Kirjat ja kuvastot kuuluvat tähän.

⁵ Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.

⁶ Pikalähetyspalvelut voivat sisältää nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoa tuovia palveluja, kuten lähetysten nouto lähettäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpäättä ja vastaanottajaa kuljetuksen aikana sekä vastaanottovahvistus.

⁷ Sellaisten välineiden tarjoaminen, ml. väliaikaiset toimitilat sekä kolmannen osapuolen hoitama kuljetus, jotka mahdollistavat postilähetysten toimittamisen omatoimisesti tämän palvelun tilaajien kesken tapahtuvalla vaihdolla. Postilähetyksellä tarkoitetaan minkä tahansa kaupallisen toimijan, niin julkisen kuin yksityisenkin, käsittelemiä lähetyksiä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Osa-alat i, iv ja v suljetaan kuitenkin pois, jos ne kuuluvat varattavissa oleviin palveluihin eli jos ne koskevat sellaisia alle 50 gramman painoisia kirjelähetyksiä¹, joiden hinta on alempi kuin 2,5-kertainen perustariffi, tai jos ne koskevat oikeus- ja hallintomenettelyjen yhteydessä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä.) (CPC 751 osittain, CPC 71235 osittain² ja CPC 73210 osittain³)	

¹ ”Kirjelähetyksellä” tarkoitetaan mille tahansa fyysiselle välineelle kirjoitettua viestiä, joka kuljetetaan ja toimitetaan lähettäjän itse lähetykseen tai sen kuoreen merkitsemään osoitteeseen. Kirjelähetyksiksi ei katsota kirjoja, kuvastoja, sanomalehtiä eikä aikakausjulkaisuja.

² Postin kuljetus omaan lukuun maitse millä tahansa välineellä.

³ Postin kuljetus omaan lukuun ilmateitse.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Televiestintäpalvelut Nämä palvelut eivät kata taloudellista toimintaa, joka koostuu sellaisen sisällön tarjonnasta, jonka välittäminen edellyttää televiestintäpalveluja.	
a) Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta ¹ lukuun ottamatta yleisradiotoimintaa ²	Ei mitään. ³

¹ Näihin palveluihin ei sisälly suorakäyttöinen tietojen ja/tai datan käsittely (ml. tapahtumakäsittely), joka on osa koodia CPC 843 ja joka sisältyy kohtaan 6.B. Tietokonepalvelut.

² Yleisradiolähetykset määritellään yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetuksi, vapaasti eteneviä radioaaltoja hyväksi käyttäväksi televisio- tai radio-ohjelmaa sisältäväksi lähetykseksi, mutta siihen eivät kuulu operaattoreiden väliset yhteydet.

³ Selventävä alaviite: Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa on säilytetty julkinen omistussuus tietyissä televiestintäoperaattoreissa. Jäsenvaltiot varaavat itselleen oikeudet säilyttää tällainen julkinen omistussuus myös tulevaisuudessa. Tämä ei ole markkinoille pääsyn rajoittamista. Belgiassa valtion osuus ja äänivalta Belgacomissa määritellään vapaasti lainsäädäntövaltuuksin, kuten tällä hetkellä voimassa olevalla, valtionomistuksessa olevien taloudellisten yritysten uudistamisesta 21 päivänä maaliskuuta 1991 annetulla lailla.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Satelliittilähetysten välityspalvelut ¹	EU: Ei mitään lukuun ottamatta sitä, että – sitoumukset edellyttävät vastavuoroisuutta; – tämän toimialan palveluntarjoajiin saatetaan soveltaa sähköistä viestintää koskevan EU:n sääntelyjärjestelmän mukaista velvoitetta turvata yleisen edun mukaiset tavoitteet, jotka liittyvät sisällön siirtoon palveluntarjoajien verkossa. BE: Ei sitoumuksia.
8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)	Ei mitään.

¹ Nämä palvelut kattavat televiestintäpalvelut, jotka koostuvat radio- ja televisiolähetysten lähettämisestä ja vastaanottamisesta satelliittiteitse (satelliitin välityksellä tapahtuva ohjelmasignaalien keskeytymätön siirtoketju, jota tarvitaan television ja radion ohjelmasignaalien välittämiseksi suurelle yleisölle). Toiminta kattaa satelliittipalvelujen käytön myynnin mutta ei television ohjelmapakettien myyntiä kotitalouksille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
9. JAKELUPALVELUT (pl. aseiden, ammusten, räjähdysaineiden ja muiden sotatarvikkeiden jakelu) Kaikki jäljempänä luetellut osa-alat¹	AT: Ei sitoumuksia pyroteknisten tuotteiden, helposti syttyvien tuotteiden, räjäytysvälineiden ja myrkyllisten aineiden jakelun osalta. Farmaseuttisten tuotteiden ja tupakkatuotteiden jakelua varten yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan EU:n jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. FI: Ei sitoumuksia alkoholijuomien ja farmaseuttisten tuotteiden jakelun osalta. HR: Ei sitoumuksia tupakkatuotteiden jakelun osalta.
A. Komissionääripalvelut	
a) Moottoriajoneuvoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja niiden osia ja tarvikkeita koskevat komissionääripalvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)	Ei mitään.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan kemianteollisuuden tuotteiden, farmaseuttisten tuotteiden, lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden kuten lääkinnällisten ja kirurgisten laitteiden, lääkeaineiden, lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tavaroiden, sotatarvikkeiden ja jalometallien (ja jalokivien) jakeluun sekä joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa myös tupakan ja tupakkatuotteiden sekä alkoholijuomien jakeluun.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Muut komissionääripalvelut (CPC 621)	Ei mitään.
B. Tukkukaupan palvelut	
a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden tukkukaupan palvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)	Ei mitään.
b) Radio- ja telepäätelaitteiden tukkukaupan palvelut (CPC 7542 osittain)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Muut tukkukaupan palvelut (CPC 622, pl. energiatuotteiden tukkukaupan palvelut ¹)	FR, IT: Valtion tupakkamonopoli. FR: Uusien tukkukauppaa harjoittavien apteekkien toimilupiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien apteekkien maantieteellinen tiheys.

¹ Nämä palvelut, jotka käsittävät koodin CPC 62271, sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.D.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Vähittäiskaupan palvelut¹ Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 61112, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain) Radio- ja telepäätelaitteiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 7542 osittain)	ES, IT: Valtion tupakkamonopoli. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Tavaratalojen (Ranskan osalta ainoastaan suurten tavaratalojen) luvat myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien myymälöiden lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen. IE, SE: Ei sitoumuksia alkoholijuomien vähittäiskaupan osalta. SE: Vaatteiden, jalkineiden ja sellaisten elintarvikkeiden, joita ei kuluteta myyntipisteessä, tilapäistä kauppaa varten myönnettäviin lupiin voidaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: asianomaisella maantieteellisellä alueella jo oleviin myymälöihin kohdistuvat vaikutukset.

¹ Ei käsitä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.B ja 6.F.I. Ei käsitä energiatuotteiden vähittäiskaupan palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtiin 18.E ja 18.F.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631) Muiden tuotteiden (ei energian) vähittäiskaupan palvelut, pl. farmaseuttiset, lääkinnälliset ja ortopediset tuotteet ¹ (CPC 632, pl. CPC 63211 ja 63297)	
D. Franchising-toiminta (CPC 8929)	Ei mitään.
10. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	

¹ Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sisältyy AMMATILLISTEN PALVELUJEN kohtaan 6.A.k.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921) B. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut (CPC 922) C. Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923) D. Aikuiskoulutuspalvelut (CPC 924)	EU: Yksityisten toimijoiden osallistumiselle koulutusverkostoon tarvitaan hyväksyntä. AT: Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen osalta. Ei sitoumuksia radio- tai televisiolähetysten toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen osalta. BG: Ei sitoumuksia ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja yhteisöjen tarjoamien alemman perusasteen ja/tai ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta eikä korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta. CZ, SK: Johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta lukuun ottamatta keskiasteen koulutuksen jälkeisiä ammatillisia koulutuspalveluja (CPC 92310). CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. EL: Alemman perusasteen sekä ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulujen johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Ei sitoumuksia sellaisten korkea-asteen oppilaitosten osalta, jotka myöntävät tunnustettuja valtiollisia tutkintotodistuksia. ES, IT: Tarveharkintaa sovelletaan sellaisten yksityisten yliopistojen perustamiseen, joilla on oikeus myöntää tunnustettuja tutkintotodistuksia; menettelyyn kuuluu parlamentin lausunto. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien oppilaitosten tiheys.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	HR: Ei sitoumuksia alemman perusasteen koulutuspalvelujen (CPC 921) osalta. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut: Ei mitään oikeushenkilöjen osalta. HU, SK: Lupien myöntämisestä vastaavat paikallisviranomaiset (korkeakoulujen ja korkea-asteen oppilaitosten tapauksessa keskusviranomaiset) voivat rajoittaa perustettavien koulujen lukumäärää. LV: Ei sitoumuksia sellaisten koulutuspalvelujen osalta, jotka liittyvät vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin keskiasteen ammatillisen koulutuksen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224). SI: Ei sitoumuksia alemman perusasteen koulujen osalta. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulujen sekä korkeakoulujen johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.
E. Muut koulutuspalvelut (CPC 929)	AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. CZ, SK: Yksityisten toimijoiden osallistumiselle koulutusverkostoon tarvitaan hyväksyntä. Johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
11. YMPÄRISTÖPALVELUT ¹ A. Jätevesipalvelut (CPC 9401) ² B. Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli a) Jätehuoltopalvelut (CPC 9402) b) Puhtaanapito ja sen kaltaiset palvelut (CPC 9403) C. Ilman laadun ja ilmaston suojelu (CPC 9404) ³	Ei mitään.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

² Vastaa viemäröintipalveluja.

³ Vastaa poistokaasujen puhdistuspalveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen a) Saastuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen (CPC 9406 osittain) ¹ E. Melun ja värinän torjunta (CPC 9405) F. Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen a) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut (CPC 9406 osittain) G. Muut ympäristöpalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 9409)	

¹ Vastaa osittain luonnon- ja maisemansuojelua koskevia palveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
12. RAHOITUSPALVELUT	
A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	AT: Lupa ulkomaisten vakuutuksenantajien sivuliikkeitä varten on evättävä, jos vakuutuksenantajalla ei ole kotimaassaan oikeudellista muotoa, joka vastaa osakeyhtiötä tai keskinäistä vakuutusyhtiötä tai on niihin verrattavissa. BG, ES: Ennen tiettyihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia tarjoavan sivuliikkeen tai toimiston perustamista Bulgariaan tai Espanjaan ulkomaisella vakuutuksenantajalla on täytynyt olla lupa tarjota samanlaisia vakuutuksia alkuperämaassaan vähintään viiden vuoden ajan. EL: Sijoittautumisoikeuteen ei kuulu vakuutusyhtiöiden edustustojen tai muun pysyvän edustuksen perustaminen, elleivät kyseiset edustustot ole toimistoja, sivuliikkeitä tai päätoimipaikkoja. FI: Vähintään puolella vakuutusyhtiön perustajista sekä johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenistä on oltava vakinainen asuinpaikka EU:ssa, jolleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Ulkomaiset vakuutuksenantajat eivät voi saada lupaa perustaa Suomeen sivuliikettä lakisääteisten eläkevakuutusten tarjoamista varten.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	IT: Lupa sivuliikkeiden perustamiseen edellyttää viime kädessä valvontaviranomaisten suorittamaa arviointia. BG, PL: Vakuutusten välittäjien on perustettava yhtiö paikalla (ei sivuliikkeitä). PT: Voidakseen perustaa sivuliikkeen Portugaliin ulkomaisten vakuutusyhtiöiden on osoitettava, että niillä on kokemusta toiminnan harjoittamisesta vähintään viideltä edeltävältä vuodelta. Sivuliikkeiden perustaminen suoraan ei ole vakuutusten välittämistä varten sallittua, sillä se on varattu EU:n jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yhtiöille. SK: Ulkomaiden kansalaiset voivat perustaa vakuutusyhtiön osakeyhtiömuotoisena tai harjoittaa vakuutustoimintaa sellaisten tytäryhtiöidensä kautta, joilla on Slovakiassa rekisteröity kotipaikka (ei sivuliikkeitä). SI: Ulkomaiset sijoittajat eivät voi olla osakkaana yksityistämisen kohteena olevissa vakuutusyhtiöissä. Keskinäisen vakuutusyhtiön jäsenyys on rajattu yrityksiin, jotka ovat sijoittautuneet Sloveniaan (ei sivuliikkeitä), ja slovenialaisiin luonnollisiin henkilöihin. Konsultointi- ja vahingonselvittelypalvelujen tarjoaminen edellyttää, että oikeushenkilönä on yhtiö (ei sivuliikkeitä). Yksityisten elinkeinonharjoittajien on oleskeltava Sloveniassa. SE: Sellaiset vakuutuksia välittävät yritykset, joita ei ole yhtiöitetty Ruotsissa, voivat sijoittautua ainoastaan sivuliikkeen kautta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut)	EU: Ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on EU:ssa, voivat toimia sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä. Sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden hoitamista varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö, jonka päätoimipaikan ja rekisteröidyn kotipaikan on oltava samassa EU:n jäsenvaltiossa. BG: Eläkevakuutustoimintaa varten vaaditaan osakkuus yhtiöitetyissä eläkevakuutusyrityksissä (ei sivuliikkeitä). Hallintoneuvoston puheenjohtajalla ja johtokunnan puheenjohtajalla on oltava vakinainen asuinpaikka Bulgariassa. CY: Ainoastaan Kyproksen pörssin jäsenet (meklarit) voivat harjoittaa arvopaperivälitykseen liittyvää liiketoimintaa Kyproksella. Meklariliike voi rekisteröityä Kyproksen pörssin jäseneksi vain, jos se on sijoittautunut ja rekisteröitynyt Kyproksen yhtiölain mukaisesti (ei sivuliikkeitä). FI: Rahoituslaitoksen perustajista ja johtokunnan jäsenistä vähintään puolen, hallintoneuvostosta vähintään yhden varsinaisen ja yhden varajäsenen sekä henkilön, jolla on allekirjoitusoikeus rahoituslaitoksen nimissä, on oleskeltava pysyvästi EU:ssa. Poikkeuksen näistä vaatimuksista voivat myöntää toimivaltaiset viranomaiset.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	HR: Ei mitään lukuun ottamatta maksu- ja selvityspalveluja, joissa keskussäilytysyhteisö on ainoa palveluntarjoaja Kroatiassa. Mahdollisuus käyttää keskussäilytysyhteisön palveluja myönnetään muille kuin maassa asuville syrjimättömällä tavalla. HU: Ulkomaisten yritysten sivuliikkeet eivät saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja yksityisille eläkerahastoille eivätkä pääomasijoitusten hallinnointipalveluja. Rahoituslaitoksen johtokuntaan on kuuluttava ainakin kaksi jäsentä, jotka ovat Unkarin kansalaisia ja asuvat maassa asiaa koskevien valuuttakauppasäännösten mukaisesti ja joiden vakinaisena asuinpaikkana on vähintään vuoden ajan ollut Unkari. IE: Sijoitusrahastojen ja vaihtuvapääomaisten yhtiöiden (muut kuin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset) muodossa olevien yhteissijoitusten osalta toimitsijamiehen/omaisuudenhoitajan ja rahastoyhtiön on oltava yhtiöitetty Irlannissa tai muussa EU:n jäsenvaltiossa (ei sivuliikkeitä). Kommandiittisijoitusyhtiön osalta vähintään yhden osakkaan on oltava yhtiöitetty Irlannissa. Pääsy Irlannin pörssin jäseneksi edellyttää, että yritykselle on myönnetty lupa joko I) Irlannissa, mikä tavallisesti edellyttää, että yrityksen on oltava yhtiöitetty tai osakeyhtiö, jonka päätoimipaikka / rekisteröity kotipaikka on Irlannissa, tai II) muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa EU:n sijoituspalveludirektiivin mukaisesti.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	IT: Jotta yritys voisi saada luvan hoitaa arvopapereiden selvitysjärjestelmiä Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa, sen on oltava yhtiöitetty Italiassa (ei sivuliikkeitä). Jotta yritys voi saada luvan arvopaperikeskuksen talletuspalvelujen hoitoon Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa, sen on oltava yhtiöitetty Italiassa (ei sivuliikkeitä). Muiden yhteissijoitusjärjestelyjen kuin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten (UCITS) osalta toimitsijamiehen/omaisuudenhoitajan on oltava yhtiöitetty Italiassa tai muussa EU:n jäsenvaltiossa ja sijoittautunut Italiaan sivuliikkeen kautta. Arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rahastoyhtiöiden, joita ei ole yhdenmukaistettu EU:n lainsäädännöllä, on myös oltava yhtiöitettyjä Italiassa (ei sivuliikkeitä). Ainoastaan sellaiset pankit, vakuutusyhtiöt, sijoitusyhtiöt ja EU:n lainsäädännöllä yhdenmukaistettua arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rahastoyhtiöt, joiden sääntömääräinen päätoimipaikka on EU:ssa, sekä Italiassa yhtiötetyt yhteissijoitusyritykset voivat hoitaa eläkerahastojen varoja. Ovelta ovelle -myynnissä välittäjien on käytettävä EU:n jäsenvaltion alueella asuvia luvan saaneita rahoituspalvelujen tarjoajia. Ulkomaisten välittäjien edustustot eivät voi harjoittaa sijoituspalvelujen tarjoamiseen tähtäävää toimintaa. LT: Varainhoitoa varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö (ei sivuliikkeitä). Ainoastaan yritykset, joiden rekisteröity kotipaikka on Liettuassa, voivat toimia varojen säilytysyhteisinä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	PT: Eläkerahastojen hoitoa voivat tarjota ainoastaan Portugalissa tätä tarkoitusta varten yhtiöitetyt erikoistuneet yritykset, Portugaliin sijoittautuneet ja toimiluvan henkivakuutusten myyntiin saaneet vakuutusyhtiöt tai muissa EU:n jäsenvaltioissa toimiluvan eläkerahastojen hoitoon saaneet yhteisöt (ei sitoumuksia EU:n ulkopuolisten maiden yritysten sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta). RO: Ulkomaisten yritysten sivuliikkeet eivät saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja. SK: Sijoituspalveluja voivat Slovakiassa tarjota pankit, sijoitusyhtiöt, sijoitusrahastot ja arvopaperikauppiat, jotka ovat oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä ja joilla on lain edellyttämä pääoma (ei sivuliikkeitä). SI: Ei sitoumuksia yksityistämisen kohteena olevien pankkien omistuksen tai yksityisten (ei-lakisääteisten) eläkerahastojen osalta. SE: Säästöpankin perustajan on oltava luonnollinen henkilö ja asuttava EU:ssa.
13. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT ¹ (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
A. Sairaalapalvelut (CPC 9311) B. Sairaankuljetuspalvelut (CPC 93192) C. Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut (CPC 93193) D. Sosiaalipalvelut (CPC 933)	EU: Yksityisten toimijoiden osallistumiseen terveydenhuolto- ja sosiaaliverkostoon vaaditaan hyväksyntä. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen. AT, SI: Ei sairaankuljetuspalveluja koskevia sitoumuksia. BG: Ei sitoumuksia sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen tai muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen osalta. CZ, FI, MT, SE, SK: Ei sitoumuksia. HU, SI: Ei sitoumuksia sosiaalipalvelujen osalta. PL: Ei sitoumuksia sairaankuljetuspalvelujen, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen tai sosiaalipalvelujen osalta. BE, UK: Ei sitoumuksia sairaankuljetuspalvelujen, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen eikä muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokotien ja vanhainkotien osalta. CY: Ei sitoumuksia sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen eikä muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokotien ja vanhainkotien osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
14. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT	
A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643) pl. ilmaliikenteen ateriapalvelut ¹	BG: Yhtiöittäminen vaaditaan (ei sivuliikkeitä). IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan baareihin, kahviloihin ja ravintoloihin. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.
B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina) (CPC 7471)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). PT: Perustettava kaupallinen yhtiö, jonka kotipaikka on Portugalissa (ei sitoumuksia sivuliikkeiden osalta).
C. Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Ei mitään.

¹ Ilmaliikenteen ateriapalvelut sisältyvät LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUJEN kohtaan 17.E.a, Maahuolintapalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)	
A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)	CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia. BG: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta teatterituottajien, lauluyhtyeiden, orkestereiden ja musiikkiryhmien palveluja (CPC 96191), kirjailijoiden, säveltäjien, kuvanveistäjien, viihdetaiteilijoiden ja muiden yksittäisten taiteilijoiden palveluja (CPC 96192) sekä teatteripalveluihin liittyviä palveluja (CPC 96193). EE: Ei muita viihdepalveluja (CPC 96199) koskevia sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja. LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateattereiden käyttöpalveluja (CPC 96199 osittain).
B. Uutis- ja uutistoimistopalvelut (CPC 962)	FR: Ulkomainen omistusosuus ranskankielisiä julkaisuja julkaisevissa kustantamoissa voi olla enintään 20 prosenttia pääomasta tai äänivallasta. Ulkomaisten sijoittajien uutistoimistojen perustaminen edellyttää vastavuoroisuutta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut ¹ (CPC 963)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. AT, LT: Yksityisten toimijoiden osallistumiseen kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten palveluverkostoon vaaditaan hyväksyntä tai toimilupa.
D. Urheilupalvelut (CPC 9641)	AT, SI: Ei hiihtokoulupalveluja eikä vuoristo-oppaiden palveluja koskevia sitoumuksia. BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.
E. Virkistyspuistojen ja uimarantojen palvelut (CPC 96491)	Ei mitään.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
16. LIIKENNEPALVELUT	
A. Meriliikenne ¹	
a) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimiseksi.
b) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) ²	BG, CY, EE, HU, LV, LT, MT, RO: Ei sitoumuksia, kun kyseessä ovat muut kaupallisen läsnäolon muodot kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoamiseksi. DE, ES, FR, FI, EL, IT, LV, MT, PL, PT, SI ja SE: Syöttöliikenteen palvelut ovat luvanvaraisia.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan satamapalveluihin ja muihin sellaisiin meriliikennepalveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

² Sisältää syöttöliikenteen sekä kansainvälisten meriliikennepalvelujen toimittajien suorittaman välineiden siirtämisen satamasta toiseen samassa valtiossa, jos siihen ei liity tuloja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Sisävesiliikenne ¹	
a) Henkilöliikenne (CPC 7221) b) Tavaraliikenne (CPC 7222)	EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikenteeseen pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan eräät liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräykset. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimiseksi. AT: Meriliikenneyhtiön perustavia luonnollisia henkilöitä koskee kansalaisuusvaatimus. Kun on kyseessä rekisteröityminen oikeushenkilöksi, johtokuntaa ja hallintoneuvostoa koskee kansalaisuusvaatimus. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä toimipaikka Itävallassa. Lisäksi osake-enemmistön on oltava EU:n kansalaisten omistuksessa. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). FI: Palveluja voivat tarjota ainoastaan Suomen lipun alla purjehtivat alukset. HR: Ei sitoumuksia.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan satamapalveluihin ja muihin sellaisiin sisävesiliikennepalveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Rautatieliikenne ¹ a) Henkilöliikenne (CPC 7111) b) Tavaraliikenne (CPC 7112)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). HR: Ei sitoumuksia.
D. Tieliikenne ²	

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan sellaisiin rautatieliikennepalveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

² Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
a) Henkilöliikenne (CPC 7121 ja CPC 7122)	EU: Ulkomaiset sijoittajat eivät voi tarjota jäsenvaltion sisäisiä liikennepalveluja (kabotaasi) lukuun ottamatta linja-autojen, joissa on kuljettaja, muita kuin säännöllisiä vuokrauspalveluja. EU: Taksipalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen. AT, BG: Yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan EU:n jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). FI, LV: Toimilupa vaaditaan; sitä ei myönnetä ulkomaille rekisteröidyille ajoneuvoille. LV ja SE: Maahan sijoittautuneiden liikenteenharjoittajien on käytettävä kyseiseen maahan rekisteröityjä ajoneuvoja. ES: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan koodiin CPC 7122. Pääasiallinen arviointiperuste: paikallinen kysyntä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	IT, PT: Henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen. ES, IE, IT: Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen. FR: Ei sitoumuksia kaukoliikenteen linja-autopalvelujen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Tavaraliikenne ¹ (CPC 7123, pl. postin kuljetus omaan lukuun ²)	AT, BG: Yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan EU:n jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). FI, LV: Toimilupa vaaditaan; sitä ei myönnetä ulkomaille rekisteröidyille ajoneuvoille. LV ja SE: Maahan sijoittautuneiden liikenteenharjoittajien on käytettävä kyseiseen maahan rekisteröityjä ajoneuvoja. IT, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallisena arviointiperusteena on paikallinen kysyntä.
E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetus ^{3 4} (CPC 7139)	AT: Yksinoikeuksia voidaan myöntää ainoastaan EU:n jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

² Koodi CPC 71235 osittain; sisältyy VIESTINTÄPALVELUJEN kohtaan 7.A. Posti- ja kuriiripalvelut.

³ Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.B.

⁴ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
17. LIIKENTEEEN LIITÄNNÄISPALVELUT ¹	
A. Meriliikenteen liitännäispalvelut ² a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Tulliselvityspalvelut d) Konttiasema- ja varastointipalvelut e) Varustamon edustajan palvelut	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Hinaus- ja työntöpalvelujen ja meriliikenteen tukipalvelujen osalta ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimiseksi. IT: Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia.

¹ Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.1.1–6.F.1.4.

² Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan satamapalveluihin, muihin yleisten alueiden käyttöä edellyttäviin liitännäispalveluihin sekä hinaus- ja työntöpalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
f) Meriliikenteen huolintapalvelut g) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7213) h) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7214) i) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (ml. ateriapalvelut) (CPC 749 osittain)	HR: Ei sitoumuksia seuraavien osalta: c) Tulliselvityspalvelut, d) Konttiasema- ja varastointipalvelut, e) Varustamon edustajan palvelut ja f) Meriliikenteen huolintapalvelut. Seuraavien osalta: a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut, b) Varastointipalvelut, j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (ml. ateriapalvelut), h) Hinaus- ja työntöpalvelut ja i) Meriliikenteen tukipalvelut: Ei mitään lukuun ottamatta sitä, että ulkomaisten oikeushenkilöiden edellytetään perustavan Kroatiaan yhtiön, jolle satamaviranomaisen on myönnettävä toimilupa julkisen tarjouskilpailumenettelyn perusteella. Palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa satamakapasiteetin rajoitusten mukaisesti. SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). FI: Hinaus- ja työntöpalveluja voivat tarjota ainoastaan Suomen lipun alla purjehtivat alukset.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut¹ a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain)	EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikenteeseen pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan eräät liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräykset. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia sisävesiliikenteen hinaus- ja työntöpalvelujen ja tukipalvelujen osalta. AT: Meriliikenneyhtiön perustavia luonnollisia henkilöitä koskee kansalaisuusvaatimus Kun on kyseessä rekisteröityminen oikeushenkilöksi, johtokuntaa ja hallintoneuvostoa koskee kansalaisuusvaatimus. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä toimipaikka Itävallassa. Lisäksi osake-enemmistön on oltava EU:n kansalaisten omistuksessa.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan satamapalveluihin, muihin yleisten alueiden käyttöä edellyttäviin liitännäispalveluihin sekä hinaus- ja työntöpalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7223)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia.
e) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7224)	HR: Ei sitoumuksia.
f) Sisävesiliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain)	HU: Sijoittautumisen edellytyksenä saattaa olla valtion osallistuminen.
g) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	FI: Hinaus- ja työntöpalveluja voivat tarjota ainoastaan Suomen lipun alla purjehtivat alukset. SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Rautatieliikenteen liitännäispalvelut ¹ a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7113)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia. HR: Ei sitoumuksia seuraavan osalta: d) Hinaus- ja työntöpalvelut. SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan palveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
e) Rautatiekuljetuspalveluiden tukipalvelut (CPC 743) f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	
D. Tieliikenteen liitännäispalvelut ¹ a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain)	AT: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä/kuljettaja, vuokrauspalveluihin voidaan myöntää toimilupa ainoastaan EU:n jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia. FI: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä/kuljettaja, vuokrauspalveluihin vaaditaan toimilupa; sitä ei myönnetä ulkomailla rekisteröidyille ajoneuvoille. HR: Ei sitoumuksia seuraavan osalta: d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelut. SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan palveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 7124) e) Tieliikennevälineisiin liittyvät tukipalvelut (CPC 744) f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	
E. Ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
a) Maahuolintapalvelut (ml. ateriapalvelut)	EU: Ei mitään lukuun ottamatta sitä, että – sitoumukset edellyttävät vastavuoroisuutta; – toimenpiteiden luokan ratkaisee lentokentän koko. Kullakin lentokentällä toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa käytettävissä olevan tilan mukaan taikka muista syistä mutta tällöin ei kuitenkaan vähempään kuin kahteen tarjoajaan. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). HR: Ei sitoumuksia.
b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). PL: Jäädetyttyjen tai jäädytetyjen tuotteiden varastointipalveluja sekä nesteiden ja kaasujen irtovarastointipalveluja koskevien toimenpiteiden luokan ratkaisee lentokentän koko. Kullakin lentokentällä toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa käytettävissä olevan tilan mukaan taikka muista syistä mutta tällöin ei kuitenkaan vähempään kuin kahteen tarjoajaan.
c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). HU: Ei sitoumuksia. SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Ilmaliikennevälineiden vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 734)	EU: EU:n lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa EU:n jäsenvaltiossa tai muualla EU:ssa. Ilma-aluksen on oltava joko erityiset kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai osakkuutta ja määräysvaltaa (ml. johtajien kansalaisuus) koskevat erityiset vaatimukset täyttävien oikeushenkilöiden omistuksessa. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, kun kyseessä on lyhytaikainen leasingsopimus tai jos olosuhteet ovat poikkeukselliset. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
e) Myynti ja markkinointi	EU: Sellaisia sijoittajia, jotka hoitavat lentoliikenteen harjoittajien omistamia tai hallinnoimia tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä, koskevat erityisvelvollisuudet. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
f) Tietokonepohjainen paikanvarausjärjestelmä (TPJ)	EU: Sellaisia sijoittajia, jotka hoitavat lentoliikenteen harjoittajien omistamia tai hallinnoimia tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä, koskevat erityisvelvollisuudet. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
g) Lentoasemien hallinta ¹	EU: Sitoumukset edellyttävät vastavuoroisuutta. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). PL: Ulkomainen omistusosuus voi olla enintään 49 prosenttia. HR: Ei sitoumuksia.
F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut ² a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut ³ (CPC 742 osittain)	Ei mitään.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

² Polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.C.

³ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
18. ENERGIAPALVELUT	
A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut ¹ (CPC 883) ²	Ei mitään.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

² Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut: kaivostoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojaputkituspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreiässä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kairausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäytteen otto, reiän koestus, vaijeripalvelut, viimeistelynesteidien (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktivointipalvelut (rakoiluttaminen, hapottaminen ja painepumppaus), porausreiän korjauspalvelut, porausreiän tulppaaminen ja hylkääminen. Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä. Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 8, RAKENNUSPALVELUT.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Polttoaineiden putkijohtokuljetukset ¹ (CPC 7131)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
C. Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut ² (CPC 742 osittain)	PL: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
D. Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut (CPC 62271) sekä sähkön, höyryn ja lämmينveden tukkukaupan palvelut ³	EU: Ei sitoumuksia sähkön, höyryn ja lämmينveden tukkukaupan palvelujen osalta.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

² Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

³ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Moottoripolttoaineiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 613) F. Polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyynti (CPC 63297) sekä sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmينveden vähittäismyyntipalvelut¹	EU: Ei sitoumuksia moottoripolttoaineiden, sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmينveden vähittäismyyntin palvelujen osalta. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Tavarataloille (Ranskan osalta ainoastaan suurille tavarataloille) myönnetään lupa polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyyntiin ainoastaan taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien myymälöiden lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen.
G. Energian jakeluun liittyvät palvelut² (CPC 887)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja, joissa: ei mitään. SI: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kaasun jakeluun liittyviä palveluja, joissa: ei mitään.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

² Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan lukuun ottamatta konsultointipalveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
19. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT	
a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)	Ei mitään.
b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)	IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, yritysten määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.
c) Kosmetologin käsittely, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)	IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, yritysten määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.
d) Muut kauneushoitopalvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 97029)	IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, yritysten määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeutitset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinnällisiin tai kuntoutustarkoituksiin ¹² (CPC ver. 1.0 97230)	Ei mitään.
f) Televiestinnän yhteyspalvelut (CPC 7543)	Ei mitään.

-
- ¹ Terapeutitset hieronnat ja kylpylähoitopalvelut sisältyvät kohtiin Lääkäripalvelut (6.A.h), Sairaanhoidaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (6.A.j.2) ja Terveystenhuoltopalvelut (13.A ja 13.C).
- ² Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan sellaisiin kylpyläpalveluihin ja muuhun kuin lääkinnälliseen hierontaan, joita tarjotaan yleisillä alueilla kuten tietyillä vesilähteillä.

**LUETTELOT RAJATYLITTÄVÄÄ PALVELUJEN TARJONTAA KOSKEVISTA
SITOUMUKSISTA**

A JAKSO

EU-OSAPUOLI

1. Jäljempänä esitettävässä sitomusluettelossa ilmoitetaan tämän sopimuksen 172 artiklan mukaisesti ne palvelualat, jotka on vapautettu, sekä ne markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset, joita kyseisillä aloilla varausten muodossa sovelletaan Keski-Amerikka-osapuolen tasavaltojen palveluihin ja palveluntarjoajiin. Luettelossa on seuraavat osat:
 - a) Ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen osapuoli tekee, sekä se, millä laajuudella vapautettuihin aloihin sovelletaan varauksia.
 - b) Toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat varaukset.

Jos b alakohdassa tarkoitettussa sarakkeessa on ainoastaan jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siinä mainitsemattomat jäsenvaltiot tekevät kyseistä alaa koskevat sitoumukset ilman varauksia (HUOM. vaikka tietyllä alalla ei ole jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siihen voidaan kuitenkin soveltaa horisontaalisia varauksia tai alakohtaisia EU:n laajuisia varauksia).

Sitoumuksia ei sovelleta rajatylittävään palvelujen tarjontaan niillä tämän sopimuksen kattamilla toimialoilla ja osa-aloilla, joita ei mainita jäljempänä olevassa luettelossa.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:

a) CPC tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N^o77, CPC prov., 1991).

b) CPC ver. 1.0 tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N^o77, CPC ver. 1.0, 1998).

3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä, teknisiä standardeja tai lupavaatimuksia ja -menettelyjä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 170 ja 171 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimiluvan saamista, yleispalveluvelvoitteita, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen – kielitutkinnot mukaan luettuina – läpäisemistä koskevat edellytykset) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa Keski-Amerikka-osapuolen tasavaltojen palveluntarjoajiin.

4. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita muoto 1:n soveltamista tietyillä palvelualoilla ja osa-aloilla eikä sijoittautumissitoumuksia koskevan luettelon mukaisten julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.
5. Tämän sopimuksen 159 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.
6. Sitoumusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sellaisenaan välittömästi sovellettavissa, eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille.
7. Jäljempänä olevassa luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT	Itävalta
BE	Belgia
BG	Bulgaria
CY	Kypros
CZ	Tšekki
DE	Saksa
DK	Tanska
ES	Espanja
EE	Viro
EU	Euroopan unioni, mukaan lukien kaikki sen jäsenvaltiot
FI	Suomi
FR	Ranska
EL	Kreikka

HR	Kroatia
HU	Unkari
IE	Irlanti
IT	Italia
LV	Latvia
LT	Liettua
LU	Luxemburg
MT	Malta
NL	Alankomaat
PL	Puola
PT	Portugali
RO	Romania
SK	Slovakian tasavalta
SI	Slovenia
SE	Ruotsi
UK	Yhdistynyt kuningaskunta

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Kiinteistöt Muotojen 1 ja 2 osalta: AT, BG, CY, CZ, DK, EE, EL, FI, HU, IE, IT, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Ulkomaisten sijoittajien maa- ja kiinteistöhankinnoille on asetettu rajoituksia ¹ .
1. YRITYSPALVELUT	
A. Ammatilliset palvelut	

¹ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
a) Lakiasiaainpalvelut (CPC 861) ¹ pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, <i>huissiers de justice</i> ja muut <i>officiers publics et ministériels</i>) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut	Muotojen 1 ja 2 osalta: AT, CY, ES, EL, LT, MT, SK: Kansallisen (EU ja jäsenvaltio) oikeuden harjoittamiseen vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. BE, FI: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Belgiassa sovelletaan kiintiöitä "Cour de cassation" -oikeusistuimessa esiintymiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa.

¹ Sisältää oikeudellisen neuvonnan, oikeudellisen edustuksen, välimiesmenettelyn ja sovittelun sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut. Lakiasiaainpalvelujen tarjonta on sallittua ainoastaan kansainväliseen oikeuteen, EU:n oikeuteen ja sellaisen lainkäyttöalueen oikeuteen kuuluvissa asioissa, jolla palveluntarjoaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan lakimiehenä, ja siihen sovelletaan, samoin kuin muiden palvelujen yhteydessä, Euroopan unionin jäsenvaltioissa sovellettavia lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Asianajajilta, jotka tarjoavat kansainväliseen julkisoikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyviä oikeudellisia palveluja, voidaan näin ollen edellyttää paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista ja kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (ellei isäntämaan ammattinimikkeen käyttämiselle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua pääsyä isäntämaan asianajajaliittoon läpäisemällä soveltuvuuskoe sekä lainmukaista kotipaikkaa tai toimipaikkaa isäntämaassa. EU:n oikeuteen liittyviä lakiasiaainpalveluja voi periaatteessa tarjota EU:ssa asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai kyseisiä palveluja voidaan tarjota hänen kauttaan, ja Euroopan unionin jäsenvaltion oikeuteen liittyviä lakiasiaainpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai kyseisiä palveluja voidaan tarjota hänen kauttaan. Näin ollen edustaminen EU:n tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä kyseisen jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse EU:n ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	BG: Ulkomaiset asianajajat voivat tarjota oikeudellista edustusta koskevia palveluja ainoastaan oman maansa kansalaisten osalta, ja edellytyksenä on vastavuoroisuus ja yhteistyö bulgarialaisen asianajajan kanssa. Oikeudellista sovittelua koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää vakinaista asuinpaikkaa. FR: Asianajajat voivat harjoittaa ”avocat auprès de la Cour de Cassation”- ja ”avocat auprès du Conseil d’Etat” -ammatteja kiintiöiden rajoissa ja kansalaisuusvaatimuksen täytyessä. HR: Ei sitoumuksia asianajajan ammatin harjoittamisen suhteen Kroatian lainsäädännön osalta. HU: Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimusten täyttymistä. Ulkomaisten lakimiesten harjoittama lakiasiaintoiminta on rajattu oikeudellisen neuvonnan tarjoamiseen. LV: Valan tehneitä asianajajia, joille edustaminen rikosoikeudenkäynneissä on varattu, koskee kansalaisuusvaatimus. DK: Oikeudellisen neuvontatoiminnan markkinointi on rajoitettu asianajajiin, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, ja Tanskassa rekisteröityihin lakiasiaintoimistoihin. Tanskalaisen elinkeinoluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto. SE: Asianajajaliiton jäsenyys, joka on tarpeen ainoastaan käytettäessä ruotsalaista ”advokat”-ammattinimikettä, edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut (CPC 86212, muut kuin ”tilintarkastuspalvelut”, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)	Muodon 1 osalta: FR, HU, IT, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia. AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) 2. Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)	Muodon 1 osalta: BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: Ei sitoumuksia. AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa ja Itävallan erityislainsäädännössä (esim. osakeyhtiölaki, pörssilaki, pankkilaki jne.) säädettyjen tilintarkastusten suorittaminen edellyttävät kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. HR: Ulkomaiset tilintarkastusyrietykset voivat tarjota tilintarkastuspalveluja Kroatian alueella, jos ne ovat perustaneet sinne sivuliikkeen. SE: Tiettyjen oikeushenkilöiden, mm. kaikkien osakeyhtiöiden, tilintarkastuspalveluja voivat tarjota ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat. Ainoastaan tällaiset tilintarkastajat voivat olla osakkeenomistajia tai muodostaa avoimen yhtiön, joka toimii laillisesti hyväksyttynä tilintarkastusyhteisönä (virallisissa tarkoituksissa). Hyväksyminen edellyttää maassa asumista. LT: Tilintarkastuskertomus on laadittava yhdessä sellaisen tilintarkastajan kanssa, joka on auktorisoitu Liettuassa. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	Muodon 1 osalta: AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. CY: Veroasiamiehillä on oltava valtiovarainministeriön myöntämä asianmukainen lupa. Lupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Käytetään vastaavia arviointiperusteita kuin myönnettäessä lupaa ulkomaisille sijoituksille (arviointiperusteet luetellaan horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa) siltä osin kuin kyseisiä arviointiperusteita sovelletaan myös tähän osa-alaan, ja osa-alan työllisyystilanne otetaan aina huomioon. BG, MT, RO ja SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹ Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 1.A.a, Lakiasianpalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Arkkitehtipalvelut ja e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja CPC 8674)	Muodon 1 osalta: AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta suunnittelupalveluja. BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Ei sitoumuksia. DE: Kansallisia sääntöjä sovelletaan kaikista ulkomailta toimitettavista palveluista maksettaviin korvauksiin ja palkkioihin. HR: Luonnolliset ja oikeushenkilöt voivat tarjota arkkitehtipalveluja saatuaan Kroatian arkkitehtiliiton hyväksynnän. Valtuutetun luonnollisen tai oikeushenkilön on tunnustettava (validoitava) Kroatiassa kaikki ulkomailla laaditut suunnitelmat tai hankkeet sen tarkastamiseksi, että ne ovat Kroatian lainsäädännön mukaisia. Ei sitoumuksia kaupunkisuunnittelun osalta. HU, RO: Ei sitoumuksia maisemasuunnittelupalvelujen osalta. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
f) Tekniset palvelut ja g) Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja CPC 8673)	Muodon 1 osalta: AT, SI: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta pelkkiä suunnittelupalveluja. BG, CY, EL, IT, MT, PT: Ei sitoumuksia. HR: Luonnolliset ja oikeushenkilöt voivat tarjota teknisiä palveluja saatuaan Kroatian insinööriliiton hyväksynnän. Valtuutetun luonnollisen tai oikeushenkilön on tunnustettava (validoitava) Kroatiassa kaikki ulkomailla laaditut suunnitelmat tai hankkeet sen tarkastamiseksi, että ne ovat Kroatian lainsäädännön mukaisia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
h) Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: Ei sitoumuksia. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta etälääketiedettä SI: Ei sitoumuksia sosiaalilääketieteen palvelujen, puhtaanapitopalvelujen, epidemiologisten sekä lääketieteellis-ekologisten palvelujen, veritoimitusten, verivalmisteiden ja verensiirtojen eikä ruumiinavausten osalta. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia. UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta eläinlääketieteellisiä laboratorioita ja eläinlääkäreille tarjottavia teknisiä palveluja, yleistä neuvontaa, opastusta ja tiedottamista esim. ravitsemuksesta, käyttäytymisestä ja lemmikkieläinten hoidosta. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain) j) 2. Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia. FI, PL: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta sairaanhoitajia. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta etälääketiedettä Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti (CPC 63211) sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut ¹	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, DE, CY, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia. CZ, LV, LT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta postimyyntiä. HU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta koodia CPC 63211. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.

¹ Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palvelutarjonnan tavoin luvanvaraista, ja siihen sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lupa- ja pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden toimittaminen on varattu farmaseuteille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Tutkimus- ja kehittämispalvelut	
a) Luonnontieteen tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851) b) Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 852 pl. psykologien palvelut) ¹ c) Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 853)	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Julkisin varoin rahoitettavien tutkimus- ja kehittämispalvelujen osalta yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan EU:n jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa.

¹ CPC 85201 osittain; sisältyy kohtaan 1.A.h, Lääkäripalvelut ja hammashoitopalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Kiinteistöpalvelut ¹	
a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut (CPC 821)	Muodon 1 osalta: BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. HR: Edellytetään kaupallista läsnäoloa. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
b) Palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut (CPC 822)	Muodon 1 osalta: BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. HR: Edellytetään kaupallista läsnäoloa. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹ Tässä tarkoitetut palvelut liittyvät kiinteistönvälittäjän ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin ja/tai heitä koskeviin rajoituksiin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa	
a) Aluksiin liittyvät (CPC 83103)	Muodon 1 osalta: BG, CY, DE, HU, MT, RO: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
b) Ilma-aluksiin liittyvät (CPC 83104)	Muotojen 1 ja 2 osalta: BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia. EU: EU:n lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa EU:n jäsenvaltiossa tai muualla EU:ssa. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, kun kyseessä on lyhytaikainen leasingsopimus tai jos olosuhteet ovat poikkeukselliset.
c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät (CPC 83101, CPC 83102 ja CPC 83105)	Muodon 1 osalta: BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 ja CPC 83109)	Muodon 1 osalta: BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)	Muotojen 1 ja 2 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia. EE: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kodin viihdelaitteissa käytettävien nauhoitettujen videokasettien vuokraus- ja leasingpalveluja.
f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
F. Muut yrityspalvelut	
a) Mainontapalvelut (CPC 871)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	Muotojen 1 ja 2 osalta: HU: Ei sitoumuksia välimies- ja sovittelupalvelujen (CPC 86602) osalta.
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Muodon 1 osalta: IT: Ei sitoumuksia biologin tai kemistin ammattien osalta. HR: Ei sitoumuksia lakisääteisten todistusten ja samankaltaisten virallisten asiakirjojen myöntämiseen liittyvien palvelujen osalta. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Ei sitoumuksia. HR: Ei sitoumuksia lakisääteisten todistusten ja samankaltaisten virallisten asiakirjojen myöntämiseen liittyvien palvelujen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 881 osittain)	Muodon 1 osalta: IT: Ei sitoumuksia agronomeille ja maatalousneuvojille (periti agrari) varatun toiminnan osalta. EE, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 882 osittain)	Muodon 1 osalta: LV, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
h) Teollisuuteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 884 osittain ja CPC 885 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
i) Työväily- ja henkilöstönhankintapalvelut	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
i) 1. Johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201)	Muodon 1 osalta: AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.
i) 2. Työnvälityspalvelut (CPC 87202)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia.
i) 3. Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203)	Muodon 1 osalta: AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
j) 1. Etsiväpalvelut (CPC 87301)	Muotojen 1 ja 2 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Ei sitoumuksia.
j) 2. Turvallisuus- ja vartiointipalvelut (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)	Muotojen 1 ja 2 osalta: HU: Ei sitoumuksia koodien CPC 87304 ja CPC 87305 osalta. BE, BG, CY, CZ, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.
k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	Muodon 1 osalta: BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: Ei sitoumuksia etsintäpalvelujen osalta. HR: Geologiset, geodeettiset ja kaivostoimintaan liittyvät konsultointipalvelut sekä niihin liittyvät ympäristönsuojelua koskevat konsultointipalvelut Kroatian alueella voidaan toteuttaa vain yhdessä kroatialaisten oikeushenkilöiden kanssa tai niiden kautta. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Muodon 1 osalta: Meriliikennealusten osalta: BE, BG, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia. Sisävesiliikennealusten osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Muodon 1 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
m) Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹ Kuljetusvälineiden (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) huolto- ja korjauspalvelut sisältyvät kohtaan 1.F.I.1–1.F.I.4. Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut (CPC 845) sisältyvät kohtaan 1.B. Tietokonepalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	Muodon 1 osalta: BG, EE, MT, PL: Ei sitoumuksia ilmavalokuvauspalvelujen osalta. HR, LV: Ei sitoumuksia erikoisvalokuvauspalvelujen osalta (CPC 87504). Muodon 2 osalta: Ei mitään.
o) Pakkauspalvelut (CPC 876)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
p) Julkaisu- ja painopalvelut (CPC 88442)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
q) Kokouspalvelut (CPC 87909 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	Muodon 1 osalta: PL: Ei sitoumuksia valantehneiden tulkkien palvelujen osalta. HR: Ei sitoumuksia virallisten asiakirjojen osalta. HU, SK: Ei sitoumuksia virallisen kääntämisen ja tulkkauksen osalta. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
r) 2. Sisustussuunnittelu- ja muut muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907)	Muodon 1 osalta: DE: Kansallisia sääntöjä sovelletaan kaikista ulkomailta toimitettavista palveluista maksettaviin korvauksiin ja palkkioihin. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 3. Perintätoimistojen palvelut (CPC 87902)	Muotojen 1 ja 2 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)	Muotojen 1 ja 2 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) ¹	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
r) 6. Televiestinnän konsultointipalvelut (CPC 7544)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.

¹ Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka luetaan koodiin CPC 88442 ja jotka sisältyvät kohtaan 1.F.p.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 7. Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
2. VIESTINTÄPALVELUT	
A. Posti- ja kuriiripalvelut	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään. ¹

¹ Osa-aloilla i–iv saatetaan vaatia yksittäisiä lupia, joissa edellytetään erityisiä yleispalveluvelvoitteita ja/tai osallistumista korvausrahaston rahoitukseen.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
(Postilähetysten ¹ käsittelyyn ² liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaan lähetyksissä: i) osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä ³ tuotettujen, kirjallisten viestien käsittely, ml. yhdistelmäpostipalvelu ja suoramainonta, ii) osoitteellisten pakettien ⁴ käsittely, iii) osoitteellisten painotuotteiden ⁵ käsittely, iv) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vakuutettuna postina, v) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden pikalähetysoalvelut ⁶ , vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely, ja vii) asiakirjojen vaihto ⁷	

¹ Postin ”käsittelyn” katsotaan sisältävän postilähetysten keräilyn, lajittelun, kuljetuksen ja jakelun.

² ”Postilähetyksellä” tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.

³ Esimerkiksi kirjeet ja postikortit.

⁴ Kirjat ja kuvastot kuuluvat tähän.

⁵ Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.

⁶ Pikalähetysoalvelut voivat sisältää nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoa tuovia palveluja, kuten lähetysten nouto lähettäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpäättä ja vastaanottajaa kuljetuksen aikana sekä vastaanottovahvistus.

⁷ Sellaisten välineiden tarjoaminen, ml. väliaikaiset toimitilat sekä kolmannen osapuolen hoitama kuljetus, jotka mahdollistavat postilähetysten toimittamisen omatoimisesti tämän palvelun tilaajien kesken tapahtuvalla vaihdolla. Postilähetyksellä tarkoitetaan minkä tahansa kaupallisen toimijan, niin julkisen kuin yksityisenkin, käsittelemiä lähetyksiä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Osa-alat i, iv ja v suljetaan kuitenkin pois, jos ne kuuluvat varattavissa oleviin palveluihin eli jos ne koskevat sellaisia alle 50 gramman painoisia kirjelähetyksiä¹, joiden hinta on alempi kuin 2,5-kertainen perustariffi, tai jos ne koskevat oikeus- ja hallintomenettelyjen yhteydessä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä.) (CPC 751 osittain, CPC 71235 osittain² ja CPC 73210 osittain³)	

¹ ”Kirjelähetyksellä” tarkoitetaan mille tahansa fyysiselle välineelle kirjoitettua viestiä, joka kuljetetaan ja toimitetaan lähettäjän itse lähetykseen tai sen kuoreen merkitsemään osoitteeseen. Kirjelähetyksiksi ei katsota kirjoja, kuvastoja, sanomalehtiä eikä aikakausjulkaisuja.

² Postin kuljetus omaan lukuun maitse millä tahansa välineellä.

³ Postin kuljetus omaan lukuun ilmateitse.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Televiestintäpalvelut Nämä palvelut eivät kata taloudellista toimintaa, joka koostuu sellaisen sisällön tarjonnasta, jonka välittäminen edellyttää televiestintäpalveluja.	
a) Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta¹ lukuun ottamatta yleisradiotoimintaa²	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.

¹ Näihin palveluihin ei sisälly suorakäyttöinen tietojen ja/tai datan käsittely (ml. tapahtumakäsittely), joka on osa koodia CPC 843 ja joka sisältyy kohtaan 1.B, Tietokonepalvelut.

² Yleisradiolähetykset määritellään yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetuksi, vapaasti eteneviä radioaaltoja hyväksi käyttäväksi televisio- tai radio-ohjelmaa sisältäväksi lähetykseksi, mutta siihen eivät kuulu operaattoreiden väliset yhteydet.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Satelliittilähetysten välityspalvelut ¹	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Ei mitään lukuun ottamatta sitä, että alan palveluntarjoajiin voidaan soveltaa sähköistä viestintää koskevan EU:n sääntelyjärjestelmän mukaista velvoitetta turvata yleisen edun mukaiset tavoitteet, jotka liittyvät sisällön siirtoon palveluntarjoajien verkossa. BE: Ei sitoumuksia.
3. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)	Muodon 1 osalta: Ei mitään. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹ Nämä palvelut kattavat televiestintäpalvelut, jotka koostuvat radio- ja televisiolähetysten lähettämisestä ja vastaanottamisesta satelliittiteitse (satelliitin välityksellä tapahtuva ohjelmasignaalien keskeytymätön siirtokehto, jota tarvitaan television ja radion ohjelmasignaalien välittämiseksi suurelle yleisölle). Toiminta kattaa satelliittipalvelujen käytön myynnin mutta ei television ohjelmapakettien myyntiä kotitalouksille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
4. JAKELUPALVELUT (pl. aseiden, ammusten, räjähdysaineiden ja muiden sotatarvikkeiden jakelu) A. Komissionääripalvelut a) Moottoriajoneuvoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja niiden osia ja tarvikkeita koskevat komissionääripalvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain) b) Muut komissionääripalvelut (CPC 621)	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Ei sitoumuksia kemiallisten tuotteiden ja jalometallien (ja jalokivien) jakelun osalta. AT: Ei sitoumuksia pyroteknisten tuotteiden, helposti syttyvien tuotteiden, räjäytysvälineiden ja myrkyllisten aineiden jakelun osalta. AT, BG: Ei sitoumuksia lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden kuten lääkinnällisten ja kirurgisten laitteiden, lääkeaineiden ja lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tavaroiden jakelun osalta. HR: Ei sitoumuksia tupakkatuotteiden osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Tukkukaupan palvelut a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden tukkukaupan palvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain) b) Radio- ja telepäätelaitteiden tukkukaupan palvelut (CPC 7542 osittain) c) Muut tukkukaupan palvelut (CPC 622, pl. energiatuotteiden tukkukaupan palvelut¹)	Muodon 1 osalta: AT, BG, PL, RO: Ei sitoumuksia tupakan ja tupakkatuotteiden jakelun osalta. IT: Tukkukauppapalvelujen osalta valtion tupakkamonopoli. BG, FI, PL, RO: Ei sitoumuksia alkoholijuomien jakelun osalta. SE: Ei sitoumuksia alkoholijuomien vähittäismyyntipalvelujen osalta. AT, BG, CZ, FI, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia lääkkeiden jakelun osalta. BG, HU, PL: Ei sitoumuksia hyödykkeiden välittäjien palvelujen osalta. FR: Komissionääripalvelujen osalta ei sitoumuksia niiden kauppiaiden ja välittäjien palvelujen osalta, jotka toimivat 17:llä kansallista etua koskevalla tuoreiden elintarvikkeiden markkina-alalla. Ei sitoumuksia lääkkeiden tukkumyynnin osalta. MT: Ei sitoumuksia komissionääripalvelujen osalta. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia vähittäiskaupan palvelujen osalta lukuun ottamatta postimyyntiä.

¹ Nämä palvelut, joihin kuuluu CPC 62271, sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 13.D.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Vähittäiskaupan palvelut ¹ Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 61112, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain) Radio- ja telepäätelaitteiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 7542 osittain) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631)	

¹ Ei käsitä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 1.B ja 1.F.I.
Ei käsitä energiatuotteiden vähittäiskaupan palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtiin 13.E ja 13.F.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Muiden tuotteiden (ei energian) vähittäiskaupan palvelut, pl. farmaseuttiset, lääkinnälliset ja ortopediset tuotteet ¹ (CPC 632, pl. CPC 63211 ja 63297) D. Franchising-toiminta (CPC 8929)	
5. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921)	Muodon 1 osalta: BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia.

¹ Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sisältyy AMMATILLISTEN PALVELUJEN kohtaan 1.A.k.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut (CPC 922)	Muodon 1 osalta: BG, CY, FI, FR,HR, IT, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. Muotojen 1 ja 2 osalta: LV: Ei sitoumuksia sellaisten koulutuspalvelujen osalta, jotka liittyvät vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin keskiasteen ammatillisten koulujen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224).
C. Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	Muodon 1 osalta: AT, BG, CY, FI, FR, IT, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. Muotojen 1 ja 2 osalta: CZ, SK: Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen osalta, lukuun ottamatta keskiasteen jälkeisiä ammatillisia koulutuspalveluja (CPC 92310).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Aikuiskoulutuspalvelut (CPC 924)	Muotojen 1 ja 2 osalta: AT: Ei sitoumuksia radio- tai televisiolähetysinä toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen osalta. CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.
E. Muut koulutuspalvelut (CPC 929)	Muotojen 1 ja 2 osalta: AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. HR: Ei mitään kirjukurssien tai televiestintälaitteiden kautta saatavan opetuksen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
6. YMPÄRISTÖPALVELUT A. Jätevesipalvelut (CPC 9401)¹ B. Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli a) Jätehuoltopalvelut (CPC 9402) b) Puhtaanapito ja sen kaltaiset palvelut (CPC 9403) C. Ilman laadun ja ilmaston suojele (CPC 9404)²	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluita. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹ Vastaa viemärintipalveluja.

² Vastaa poistokaasujen puhdistuspalveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen Saastuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen (CPC 94060 osittain) ¹ E. Melun ja värinän torjunta (CPC 9405) F. Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut (CPC 9406 osittain) G. Muut ympäristöpalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 94090)	

¹ Vastaa osittain luonnon- ja maisemansuojelua koskevia palveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
7. RAHOITUSPALVELUT	
A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	Muotojen 1 ja 2 osalta: AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia ensivakuutuspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta: i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (ml. satelliitit), joissa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavarán, kuljetusvälineen sekä siitä mahdollisesti syntyvän vastuun; ja ii) kansainvälinen kauttakulikutavara. AT: Myynninedistämis- ja välitystoimet EU:n alueelle sijoittautumattoman tytäryhtiön tai Itävaltaan sijoittautumattoman sivuliikkeen (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvakuutusta) puolesta ovat kiellettyjä. Pakollisen lentovakuutuksen, lukuun ottamatta kansainvälisen kaupallisen lentoliikenteen vakuutuksia, voi antaa ainoastaan EU:n alueelle sijoittautunut tytäryhtiö tai Itävaltaan sijoittautunut sivuliike. EU:n alueelle sijoittautumattoman tytäryhtiön tai Itävaltaan sijoittautumattoman sivuliikkeen tekemistä vakuutus sopimuksista (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvakuutusta koskevia sopimuksia) kannettava vakuutusmaksuvero on korkeampi. Korkeammasta verosta voidaan myöntää vapautuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	DK: Pakollisen lentokuljetusvakuutuksen voivat antaa ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet yritykset. Mitkään muut henkilöt tai yritykset (mukaan luettuina vakuutusyhtiöt) kuin ne vakuutusyhtiöt, joilla on Tanskan lainsäädännön mukaisesti myönnetty tai Tanskan toimivaltaisten viranomaisten myöntämä toimilupa, eivät voi Tanskassa liiketoiminnallisia tarkoituksia varten antaa ensivakuutuksia Tanskassa oleskeleville henkilöille, tanskalaisille aluksille tai Tanskassa olevalle omaisuudelle. DE: Pakollisen lentovakuutuksen voi antaa ainoastaan EU:n alueelle sijoittautunut tytäryhtiö tai Saksaan sijoittautunut sivuliike. Jos ulkomainen vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen Saksaan, se voi tehdä Saksassa kansainvälisiin kuljetuksiin liittyviä vakuutussopimuksia ainoastaan Saksaan sijoittautuneen sivuliikkeensä kautta. FR: Maakuljetuksiin liittyviä riskejä voivat vakuuttaa ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet vakuutusyhtiöt. PL: Ei sitoumuksia jälleenvakuutuksen ja edelleenvakuutuksen osalta lukuun ottamatta kansainvälisessä kaupassa oleviin tavaroihin liittyviä riskejä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	PT: Ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet yhtiöt voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat tavarat, lentokoneen, laivan ja vastuuvollisuuden; ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet henkilöt tai yritykset voivat toimia edellä mainitun kaltaisen vakuutustoiminnan asiamiehinä Portugalissa. RO: Jälleenvakuutus kansainvälisillä markkinoilla on sallittua vain, jos riskiä ei voida jälleenvakuuttaa kotimaisilla markkinoilla. ES: Aktuaaripalveluja koskee asuinpaikkavaatimus ja kolmen vuoden kokemus asiaankuuluvalla alalla. Muodon 1 osalta: AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia ensivakuutuksia koskevien välityspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta: i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (ml. satelliitit), joissa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavarat, kuljetusvälineen sekä siitä mahdollisesti syntyvän vastuun; ja ii) kansainvälinen kauttakuljetustavara.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	BG: Ei ensivakuutuksia koskevia sitoumuksia, paitsi sellaisten palvelujen osalta, joita ulkomaiset palveluntarjoajat tarjoavat ulkomaalaisille henkilöille Bulgarian tasavallan alueella. Ulkomaiset vakuutusyhtiöt eivät voi suoraan antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevaa vakuutusta tai vastuuvakuutusta Bulgarian tasavaltaan sijoittuvien riskien varalta. Ulkomainen vakuutusyhtiö voi tehdä vakuutus sopimuksia vain sivuliikkeen kautta. Ei sitoumuksia talletusvakuutusten ja niiden kaltaisten korvausjärjestelmien eikä pakollisten vakuutusjärjestelmien osalta. CY, LV, MT: Ei sitoumuksia ensivakuutuspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta: i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (ml. satelliitit), joissa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavarat, kuljetusvälineen sekä siitä mahdollisesti syntyvän vastuun; ja ii) kansainvälinen kauttakuljetus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	LT: Ei sitoumuksia ensivakuutuspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta: i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (ml. satelliitit), joissa vakuutus kokonaan tai osittain kattaa kuljetettavan tavarahan, kuljetusvälineen sekä siitä mahdollisesti syntyvän vastuun; ja ii) kansainvälinen kauttakuljutavara lukuun ottamatta maakuljetuksia, joiden riskit liittyvät Liettuaan. BG, LV, LT, PL: Ei sitoumuksia vakuutusvälityksen osalta. FI: Ensivakuutuspalveluja (ml. rinnakkaisvakuutus) voivat tarjota ainoastaan vakuutuksenantajat, joiden päätoimipaikka on EU:ssa tai joilla on sivuliike Suomessa. Vakuutusvälittäjän palvelujen tarjonta edellyttää vakituista toimipaikkaa EU:ssa. HR: Ei sitoumuksia ensivakuutusten tai ensivakuutuksia koskevien välityspalvelujen osalta, paitsi seuraavien osalta: a) henkivakuutus: henkivakuutuksen tarjoaminen Kroatiassa asuville ulkomaisille henkilöille; b) vahinkovakuutus: muun vahinkovakuutuksen kuin ajoneuvovakuutuksen tarjoaminen Kroatiassa asuville ulkomaisille henkilöille; c) merenkulku, lentoliikenne, kuljetukset.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	HU: Vakuutusyhtiöt, jotka eivät ole sijoittautuneet EU:ssa, voivat välittää ensivakuutuksia Unkarin alueella ainoastaan Unkariin rekisteröidyn sivuliikkeen kautta. IT: Ei sitoumuksia aktuaarien ammattikunnan osalta. Ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan liittyvien riskien varalta. Kyseistä varaumaa ei sovelleta kansainvälisiin kuljetuksiin, joihin liittyy tuontia Italiaan. SE: Ensivakuutusten tarjonta sallitaan ainoastaan Ruotsissa toimiluvan saaneen vakuutuspalvelujen tarjoajan kautta edellyttäen, että ulkomainen palveluntarjoaja ja ruotsalainen vakuutusyhtiö kuuluvat samaan yritysryhmään tai ne ovat tehneet sopimuksen keskinäisestä yhteistyöstä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	Muodon 2 osalta: AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia välitystoiminnan osalta. BG: Bulgarianlaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt sekä ulkomaalaiset henkilöt, jotka harjoittavat liiketoimintaa Bulgarian tasavallan alueella, voivat tehdä ensivakuutus sopimuksia Bulgariassa harjoittamansa toiminnan osalta vain sellaisten palveluntarjoajien kanssa, joilla on lupa harjoittaa vakuutustoimintaa Bulgariassa. Näistä sopimuksista johtuvat vakuutuskorvaukset on maksettava Bulgariassa. Ei sitoumuksia talletusvakuutusten ja niiden kaltaisten korvausjärjestelmien eikä pakollisten vakuutusjärjestelmien osalta. HR: Ei sitoumuksia ensivakuutusten tai ensivakuutuksia koskevien välityspalvelujen osalta, paitsi seuraavien osalta: a) henkivakuutus: Kroatiaassa asuvien ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuus hankkia henkivakuutus;

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	b) vahinkovakuutus: i) Kroatiaassa asuvien ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuus hankkia muu vahinkovakuutus kuin ajoneuvovakuutus; ii) – henkilö- tai omaisuusvakuutus, jota ei ole saatavilla Kroatian tasavallassa; – yritykset, jotka hankkivat ulkomailla vakuutuksen ulkomailla toteutettavien investointitöiden yhteydessä ja jotka vakuuttavat myös kyseisiin töihin käytettävän välineistön; – ulkomaisten lainojen tuoton varmistaminen (takausvakuutus); – sellaisten kokonaan omistettujen yritysten ja yhteisyritysten henkilö- ja omaisuusvakuutus, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa ulkomailla, jos vakuutus on kyseisen maan säännösten mukainen tai sitä edellytetään yrityksen rekisteröinnin yhteydessä; – rakenteilla ja kunnostettavina olevat alukset, jos vakuutusta edellytetään ulkomaisen asiakkaan (ostajan) kanssa tehdyssä sopimuksessa; c) merenkulku, lentoliikenne, kuljetukset. IT: Ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan liittyvien riskien varalta. Kyseistä varaumaa ei sovelleta kansainvälisiin kuljetuksiin, joihin liittyy tuontia Italiaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista. BE: Sijoitusneuvontapalvelujen tarjonta edellyttää sijoittautumista Belgiaan. BG: Televerkon käyttöön saatetaan soveltaa rajoituksia ja ehtoja. CY: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta siirtokelpoisten arvopaperien kauppaa, rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista. EE: Talletusten hankintaa varten tarvitaan Viron rahoitustarkastuslaitoksen lupa ja rekisteröityminen Viron lain mukaan osakeyhtiönä, tytäryhtiönä tai sivuliikkeenä. EE: Edellytetään erikoistuneen rahastoyhtiön perustamista, jotta yhtiö voi harjoittaa sijoitusrahastojen hoitamista, ja ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on EU:ssa, voivat toimia sijoitusrahastojen omaisuudenhoitajina.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta luotonantoa, rahoitusleasingiä, maksu- ja rahansiirtopalveluja, takauksia ja sitoumuksia, välitystoimintaa rahamarkkinoilla, rahoitustietojen antamista ja siirtoa, neuvontaa ja alan muita liitännäispalveluja, välitystoimintaa lukuun ottamatta. LT: Edellytetään erikoistuneen rahastoyhtiön perustamista, jotta yhtiö voi harjoittaa sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden hoitamista, ja ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on EU:ssa, voivat toimia sijoitusrahastojen omaisuudenhoitajina. IE: Sijoituspalvelujen tai sijoitusneuvonnan tarjoaminen edellyttää i) Irlannissa saatua lupaa, jonka mukaan yrityksen on tavallisesti oltava yhtiöitetty tai osakeyhtiö tai yksityisyrittäjä; kussakin tapauksessa pääkonttorin / sääntömääräisen kotipaikan on sijaittava Irlannissa (toimilupaa ei vaadita tietyissä tapauksissa, kuten jos kolmannen maan palvelujen tarjoajalla ei ole kaupallista toimintaa Irlannissa ja palveluja ei tarjota yksityishenkilöille), tai ii) muussa jäsenvaltiossa saatua lupaa EU:n sijoituspalveludirektiivin mukaisesti.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	IT: Ei sitoumuksia rahoituspalvelujen tarjoajien (promotori di servizi finanziari) osalta. LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta osallistumista kaikentyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun sekä rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn ja neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista. LT: Eläkerahastojen hoito edellyttää kaupallista läsnäoloa. MT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta talletusten hankintaa, kaikentyyppistä luotonantoa sekä rahoitustietojen ja rahoitustiedon tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista. PL: Rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvien ohjelmistojen toimittaminen: käytettävä julkista televiestintäverkkoa tai muun luvan saaneen toimijan verkkoa. RO: Ei sitoumuksia rahoitusleasingin osalta, rahamarkkinavälineiden, ulkomaanvaluutan, johdannaistuotteiden, valuuttakurssien ja korkovälineiden, siirtokelpoisten arvopapereiden sekä muiden markkinakelpoisten välineiden ja rahoitusvarojen kaupan, kaikentyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun osallistumisen, omaisuuden hoidon sekä rahoitusomaisuuden maksu- ja clearingpalvelujen osalta. Maksu- ja rahansiirtopalvelut ovat sallittuja ainoastaan maahan sijoittautuneille pankeille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	SI: i) Osallistuminen valtion joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskuun, eläkerahastojen hoito: Ei sitoumuksia. ii) Kaikki osa-alat lukuun ottamatta osallistumista valtion joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskuun, eläkerahastojen hoitoa, rahoituspalveluihin liittyvän tiedon hankintaa ja siirtoa sekä neuvontaa ja alan muita liitännäispalveluja: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kotimaisten oikeussubjektien ja yksityisten elinkeinonharjoittajien luotonhankintaa (kaikentyyppinen lainanotto) sekä takausten ja sitoumusten hankintaa ulkomaisilta luottolaitoksilta. Ulkomaalaiset henkilöt voivat tarjota ulkomaisia arvopapereita ainoastaan kotimaisten pankkien ja pörssivälittäjäyhtymien kautta. Slovenian pörssin jäsenten on oltava yhtiöitettyjä Sloveniassa tai niiden on oltava ulkomaisten investointiyhtymien tai pankkien sivuliikkeitä. Muodon 2 osalta: BG: Televerkon käyttöön saatetaan soveltaa rajoituksia ja ehtoja. PL: Rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvien ohjelmistojen toimittaminen: käytettävä julkista televiestintäverkkoa tai muun luvan saaneen toimijan verkkoa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
8. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
A. Sairaalapalvelut (CPC 9311) C. Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut (CPC 93193)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
D. Sosiaalipalvelut (CPC 933)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: BE: Ei sitoumuksia muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokotien ja vanhainkotien osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
9. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT	
A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643) pl. ilmaliikenteen ateriapalvelut ¹	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta ateriapalveluja. HR: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina) (CPC 7471)	Muodon 1 osalta: BG, HU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹ Ilmaliikenteen ateriapalvelut sisältyvät LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUJEN kohtaan 12.E.a, Maahuolintapalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Muodon 1 osalta: BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
10. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)	Muodon 1 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. BG: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta teatterituottajien, lauluyhtyeiden, orkestereiden ja musiikkiryhmien palveluja (CPC 96191); kirjailijoiden, säveltäjien, kuvanveistäjien, viihdetaiteilijoiden ja muiden yksittäisten taiteilijoiden palveluja (CPC 96192) sekä teatteripalveluihin liittyviä palveluja (CPC 96193). EE: Ei muita viihdepalveluja (CPC 96199) koskevia sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja. LT, LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateattereiden käyttöpalveluja (CPC 96199 osittain)
B. Uutis- ja uutistoimistopalvelut (CPC 962)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC 963)	Muodon 1 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
D. Urheilupalvelut (CPC 9641)	Muotojen 1 ja 2 osalta: AT: Ei hiihtokoulupalveluja eikä vuoristo-oppaiden palveluja koskevia sitoumuksia. BG, CZ, HR, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 1 osalta: CY, EE: Ei sitoumuksia.
E. Virkistyspuistojen ja uimarantojen palvelut (CPC 96491)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
11. LIIKENNEPALVELUT	
A. Meriliikenne a) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) b) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) ¹	Muotojen 1 ja 2 osalta: BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI ja SE: Syöttöliikenteen palvelut ovat luvanvaraisia.

¹ Sisältää syöttöliikenteen sekä kansainvälisten meriliikennepalvelujen toimittajien suorittaman välineiden siirtämisen satamasta toiseen samassa valtiossa, jos siihen ei liity tuloja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Sisävesiliikenne a) Henkilöliikenne (CPC 7221) b) Tavaraliikenne (CPC 7222)	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikenteeseen pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan eräät liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräykset. AT: Laivanvarustamon perustavia luonnollisia henkilöitä koskee kansalaisuusvaatimus. Kun on kyseessä rekisteröityminen oikeushenkilöksi, toimitusjohtajien, johtokunnan ja hallintoneuvoston enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä toimipaikka Itävallassa. Lisäksi osake-enemmistön on oltava EU:n kansalaisten omistuksessa. BG, CY, CZ, EE, FI, HR, HU, LT, MT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Rautatieliikenne a) Henkilöliikenne (CPC 7111) b) Tavaraliikenne (CPC 7112)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
D. Tieliikenne a) Henkilöliikenne (CPC 7121 ja CPC 7122) b) Tavaraliikenne (CPC 7123, pl. postin kuljetus omaan lukuun ¹)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹

Koodi CPC 71235 osittain; sisältyy VIESTINTÄPALVELUJEN kohtaan 2.A. Posti- ja kuriiripalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetus ¹ (CPC 7139)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
12. LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT ²	

¹ Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 13.B.

² Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 1.F.l.1–1.F.l.4.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
A. Meriliikenteen liitännäispalvelut a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Tulliselvityspalvelut d) Konttiasema- ja varastointipalvelut e) Varustamon edustajan palvelut f) Meriliikenteen huolintapalvelut g) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7213) h) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7214)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia tulliselvityspalvelujen ja konttiasema- ja varastointipalvelujen osalta. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia meriliikenteen lastinkäsittelypalvelujen osalta. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia varastointipalvelujen osalta. AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia hinaus- ja työntöpalvelujen osalta. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalvelujen osalta. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta rahdin kuljetusvälityspalveluja (CPC 748). Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
i) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	
B. Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7223)	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikenteeseen pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan eräät liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräykset. EU: Ei sitoumuksia hinaus- ja työntöpalvelujen osalta. HR: Ei sitoumuksia. Muodon 1 osalta: AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalvelujen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
e) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7224) f) Sisävesiliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) g) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Rautatieliikenteen liitännäispalvelut a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7113) e) Rautatiekuljetuspalveluiden tukipalvelut (CPC 743) f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia hinaus- ja työntöpalvelujen osalta. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta seuraavaa: c) rahdin kuljetusvälityspalvelut. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Tieliikenteen liitännäispalvelut a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 7124) e) Tieliikennevälineisiin liittyvät tukipalvelut (CPC 744) f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	Muodon 1 osalta: AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä/kuljettaja, vuokrauspalvelujen osalta. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta seuraavia: c) rahdin kuljetusvälityspalvelut ja e) tieliikennevälineisiin liittyvät tukipalvelut, jotka ovat luvanvaraisia Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut	
a) Maahuolintapalvelut (ml. ateriapalvelut)	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta ateriapalveluja.
b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
d) Ilmaliikennevälineiden vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 734)	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: EU:n lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa EU:n jäsenvaltiossa tai muualla EU:ssa. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, kun kyseessä on lyhytaikainen leasingsopimus tai jos olosuhteet ovat poikkeukselliset.
e) Myynti ja markkinointi f) Tietokonepohjainen paikanvarausjärjestelmä (TPJ)	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Sellaisia palveluntarjoajia, jotka hoitavat lentoliikenteen harjoittajien omistamia tai hallinnoimia tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä, koskevat erityisvelvollisuudet.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
g) Lentoasemien hallinta	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut ¹ Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹ Polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 13.C.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
13. ENERGIAPALVELUT	
A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883) ¹	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
B. Polttoaineiden putkijohtokuljetukset (CPC 7131)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.

¹ Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut: kaivostoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojaputkituspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreiässä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kairausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäytteen otto, reiän koestus, vaijeripalvelut, viimeistelynesteidien (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktivointipalvelut (rakoiluttaminen, hapottaminen ja painepumppaus), porausreiän korjauspalvelut, porausreiän tulppaaminen ja hylkääminen.
Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä.
Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 3, RAKENNUSPALVELUT.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
D. Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut (CPC 62271) sekä sähkön, höyryn ja lämmينveden tukkukaupan palvelut	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia sähkön, höyryn ja lämmينveden tukkukaupan palvelujen osalta. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
E. Moottoripolttoaineiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 613)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
F. Polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyynti (CPC 63297) sekä sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämminveden vähittäismyyntipalvelut	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämminveden vähittäismyyntin palvelujen osalta. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun osalta lukuun ottamatta postimyyntiä, jossa: ei mitään. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
G. Energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 887)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja, joissa: ei mitään. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
14. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT	
a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
c) Kosmetologin käsittely, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
d) Muut kauneudenhoitopalvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 97029)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeuttiset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinnällisiin tai kuntoutustarkoituksiin ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
f) Televiestintäyhteyspalvelut (CPC 7543)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.

¹ Terapeuttiset hieronnat ja kylpylähoitopalvelut sisältyvät kohtiin Lääkäripalvelut (1.A.h), Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (1.A.j.2) ja Terveysterveystarvot (8.A ja 8.C).

**AVAINHENKILÖSTÖÄ JA KORKEAKOULUTUTKINNON SUORITTANEITA
HARJOITTELIJOITA KOSKEVAT EU-OSAPUOLEN VARAUKSET**

1. Jäljempänä esitettävässä varausluettelossa ilmoitetaan tämän sopimuksen 166 artiklan mukaisesti vapautettu taloudellinen toiminta, johon sovelletaan avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia tämän sopimuksen 174 artiklan mukaisia varauksia, ja määritellään kyseiset rajoitukset. Luetteloissa on seuraavat osat:

a) Ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jolla rajoituksia sovelletaan.

b) Toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat rajoitukset.

Jos b alakohdassa tarkoitettussa sarakkeessa on ainoastaan jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siinä mainitsemattomat jäsenvaltiot tekevät kyseistä alaa koskevat sitoumukset ilman varauksia (HUOM. vaikka tietyllä alalla ei ole jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siihen voidaan kuitenkin soveltaa horisontaalisia varauksia tai alakohtaisia EU:n laajuisia varauksia).

Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot eivät tee mitään avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jota ei vapauteta (pysyy ilman sitoumuksia) tämän sopimuksen 166 artiklan mukaisesti.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:
 - a) ISIC Rev. 3.1 tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 4, ISIC REV 3.1, 2002).
 - b) CPC tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N^o77, CPC prov., 1991).
 - c) CPC ver. 1.0 tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N^o77, CPC ver. 1.0, 1998).
3. Avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia ei sovelleta, jos heidän tilapäisen läsnäolonsa tarkoitus tai vaikutus on osallistuminen tai muunlainen vaikuttaminen työntekijöiden ja johdon välisen riidan tai neuvottelujen tulokseen.
4. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä, teknisiä standardeja tai lupavaatimuksia ja -menettelyjä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 174 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi edellytykset, jotka koskevat toimiluvan saantia, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen – kielitutkinnot mukaan luettuina – läpäisemistä, lainmukaista kotipaikkaa alueella, jolla taloudellista toimintaa harjoitetaan) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen avainhenkilöstöön ja korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin.

5. Tämän sopimuksen 159 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.
6. Maahantuloa, oleskelua, työskentelyä ja sosiaaliturvaehtoja koskevia EU-osapuolen lakien ja asetusten kaikkia vaatimuksia sovelletaan edelleen, myös oleskeluaikaa, vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevia asetuksia, vaikka ne eivät sisältyisi jäljempänä olevaan luetteloon.
7. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita sijoittautumissitoumuksia koskevan luettelon mukaisten julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.
8. Toimialoilla, joilla sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, sen pääasiallisena perusteena on sen jäsenvaltion tai alueen markkinatilanteen arviointi, jolla palvelua aiotaan tarjota, mukaan luettuna olemassa olevien palveluntarjoajien määrä ja niihin kohdistuvat vaikutukset.
9. Varausluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sellaisenaan välittömästi sovellettavissa, eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille.
10. Jäljempänä olevassa luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT	Itävalta
BE	Belgia
BG	Bulgaria
CY	Kypros
CZ	Tšekki

DE	Saksa
DK	Tanska
ES	Espanja
EE	Viro
EU	Euroopan unioni, mukaan lukien kaikki sen jäsenvaltiot
FI	Suomi
FR	Ranska
EL	Kreikka
HR	Kroatia
HU	Unkari
IE	Irlanti
IT	Italia
LV	Latvia
LT	Liettua
LU	Luxemburg
MT	Malta
NL	Alankomaat
PL	Puola
PT	Portugali
RO	Romania
SK	Slovakian tasavalta
SI	Slovenia
SE	Ruotsi
UK	Yhdistynyt kuningaskunta

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Taloudellinen tarveharkinta BG, HU: Korkeakoulututkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden osalta edellytetään taloudellista tarveharkintaa.
KAIKKI TOIMIALAT	Yritysten sisäisten siirtojen soveltamisala BG: Yritysten sisäisesti siirrettyjen henkilöiden lukumäärä ei saa ylittää 10:tä prosenttia kyseessä olevan bulgarialaisen oikeushenkilön vuosittain työllistämien EU-kansalaisten keskimääräisestä määrästä: Jos työntekijöitä on vähemmän kuin 100, yrityksen sisäisesti siirrettyjen määrä voi ylittää 10 prosenttia, jos siihen saadaan lupa. HU: Ei sitoumuksia luonnollisten henkilöiden osalta, jotka ovat olleet osakkaina toisen osapuolen oikeushenkilössä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Toimitusjohtajat ja tilintarkastajat AT: Oikeushenkilöiden sivuliikkeiden toimitusjohtajien on asuttava Itävallassa; Itävallan kauppalaan noudattamisesta vastaavien, oikeushenkilön tai sivuliikkeen palveluksessa olevien luonnollisten henkilöiden kotipaikan on oltava Itävallassa. FI: Ulkomaalainen, joka harjoittaa kauppaa yksityisyrittäjänä, tarvitsee elinkeinoluvan ja hänen on asuttava vakituisesti EU:ssa. Kaikilla toimialoilla, lukuun ottamatta televiestintäpalveluja, osakeyhtiön toimitusjohtajaa koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Televiestintäpalvelujen osalta edellytetään toimitusjohtajan asuvan vakinaisesti maassa. FR: Teollisen, kaupallisen tai käsiteollisen yrityksen toimitusjohtajalla on oltava erityisvaltuutus, jollei hänellä ole oleskelulupaa. RO: Kaupallisten yhtiöiden tilintarkastajien ja varatilintarkastajien enemmistön on oltava Romanian kansalaisia. SE: Oikeushenkilön tai sivuliikkeen toimitusjohtajan on asuttava Ruotsissa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Tunnustaminen EU: EU:n direktiivejä tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta sovelletaan ainoastaan EU:n kansalaisiin. Oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia yhdessä jäsenvaltiossa ei merkitse oikeutta harjoittaa kyseistä ammattia toisessa jäsenvaltiossa. ¹
KAIKKI TOIMIALAT	Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat AT, DE, ES, FR, HU: Harjoittelun on liityttävä suoritettuun korkeakoulututkintoon.
4. TEOLLISUUS ²	

¹ Jotta kolmansien maiden kansalaisten tutkinnot voidaan tunnustaa koko EU:ssa, on neuvoteltava sopimuksen 85 artiklan mukainen vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus.

² Toimiala ei sisällä valmistukseen liittyviä neuvontapalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.h.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
H. Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen (ISIC Rev. 3.1: 22), pl. palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen ¹	HR: Kustantajia koskee asuinpaikkavaatimus. IT: Kustantajia koskee kansalaisuusvaatimus. PL: Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajia koskee kansalaisuusvaatimus. SE: Kustantajaa ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaa koskee asuinpaikkavaatimus.
6. YRITYSPALVELUT	
A. Ammatilliset palvelut	

¹ Palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.p.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
a) Lakiasiainpalvelut (CPC 861) ¹	AT, CY, ES, EL, LT, MT, RO, SK: Kansallisen (EU ja jäsenvaltio) oikeuden harjoittamiseen vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. Espanjassa toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää tähän poikkeuksia.

¹ Sisältää oikeudellisen neuvonnan, oikeudellisen edustuksen, välimiesmenettelyn ja sovittelun sekä oikeudellisen asiakirja- ja todistuspalvelun. Ainoastaan kansainvälistä julkisoikeutta, EU-oikeutta ja sellaisen hallintoalueen oikeutta, jolla sijoittaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan lakimiehenä, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen on sallittua, ja siihen sovelletaan muiden palvelujen tavoin Euroopan unionin jäsenvaltioiden lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Asianajajilta, jotka tarjoavat kansainväliseen julkisoikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyviä oikeudellisia palveluja, voidaan näin ollen edellyttää paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista ja kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (ellei isäntämaan ammattinimikkeen käyttämiselle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua pääsyä isäntämaan asianajajaliittoon läpäisemällä soveltuvuuskoe sekä lainmukaista kotipaikkaa tai toimipaikkaa isäntämaassa. EU:n oikeuteen liittyviä lakiasiainpalveluja voi periaatteessa tarjota EU:ssa asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai kyseisiä palveluja voidaan tarjota hänen kautta, ja Euroopan unionin jäsenvaltion oikeuteen liittyviä lakiasiainpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai kyseisiä palveluja voidaan tarjota hänen kautta. Näin ollen edustaminen EU:n tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä kyseisen EU-jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse EU:n ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, ”huissiers de justice” ja muut ”officiers publics et ministériels”) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut	BE, FI: Asianajajaliiton täysjäsenyys, joka vaaditaan oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin, edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Belgiassa sovelletaan kiintiötä ”Cour de cassation” -oikeusistuimessa esiintymiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa. BG: Ulkomaiset asianajajat voivat tarjota oikeudellista edustusta koskevia palveluja ainoastaan kotimaansa kansalaisten osalta, ja edellytyksenä on vastavuoroisuus ja yhteistyö bulgarialaisen asianajajan kanssa. Oikeudellista sovittelua koskeviin palveluihin vaaditaan pysyvää oleskelua. FR: Asianajajat voivat harjoittaa ”avocat auprès de la Cour de Cassation”- ja ”avocat auprès du Conseil d’Etat” -ammatteja kiintiöiden rajoissa ja kansalaisuusvaatimuksen täytyessä. HR: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen (EU-jäsenvaltion kansalaisuus) täyttymistä. HU: Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Ulkomaisten asianajajien harjoittamat lakiasiainpalvelut on rajattu oikeudellisen neuvonnan tarjoamiseen, jonka on tapahduttava unkarilaisen asianajajan tai lakiasiaintoimiston kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	LV: Valan tehneitä asianajajia, joille edustaminen rikosoikeudenkäynneissä on varattu, koskee kansalaisuusvaatimus. DK: Oikeudellista neuvontaa koskeva markkinointi on rajattu asianajajille, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa. Tanskalaisen elinkeinoluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto. LU: Luxemburgin ja EU:n oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. SE: Asianajajaliiton jäsenyys, joka on tarpeen ainoastaan käytettäessä ruotsalaista ”advokat”-ammattinimikettä, edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.
b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpidon palvelut (CPC 86212, muut kuin ”tilintarkastuspalvelut”, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)	FR: Laskentatoimen palvelujen ja kirjanpidon palvelujen tarjoaminen edellyttää talous-, finanssi- ja teollisuusministerin päätöstä ulkoministerin suostumuksella. Yli viiden vuoden oleskelua ei voida vaatia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) 2. Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)	AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa ja Itävallan erityislainsäädännössä (esim. osakeyhtiölaki, pörssilaki, pankkilaki jne.) säädettyjen tilintarkastusten suorittaminen edellyttävät kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. DK: Asuinpaikkavaatimus. ES: Tilintarkastajien ja sellaisten yhtiöiden, joita yhtiöoikeudesta annettu kahdeksas ETY:n direktiivi ei kata, hallintohenkilöstöä, johtajia ja yhteistyökumppaneita koskee kansalaisuusvaatimus. FI: Suomalaisen osakeyhtiön tilintarkastajista vähintään yhtä koskee asuinpaikkavaatimus. EL: Tilintarkastajia koskee kansalaisuusvaatimus. IT: Sellaisten yhtiöiden, joita yhtiöoikeudesta annettu kahdeksas ETY:n direktiivi ei kata, hallintohenkilöstöä, johtajia ja yhteistyökumppaneita koskee kansalaisuusvaatimus. Asuinpaikkavaatimus koskee yksittäisiä tilintarkastajia. SE: Ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat voivat suorittaa mm. osakeyhtiöiksi rekisteröityneiden oikeushenkilöiden tilintarkastuspalveluja. Hyväksyminen edellyttää maassa asumista.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. BG, SI: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus. HU: Asuinpaikkavaatimus.
d) Arkkitehtipalvelut sekä e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja CPC 8674)	EE: Vähintään yhden vastuullisista henkilöistä (hankkeen johtaja tai konsultti) on asuttava Virossa. BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta. Arkkitehtipalvelujen sekä kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelujen yhteydessä sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. EL, HR, HU, SK: Asuinpaikkavaatimus.
f) Tekniset palvelut sekä g) Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja CPC 8673)	EE: Vähintään yhden vastuullisista henkilöistä (hankkeen johtaja tai konsultti) on asuttava Virossa. BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta. EL, HR, HU, SK: Asuinpaikkavaatimus.

¹ Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 6.A.a, Lakiasianpalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
h) Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)	CZ, IT, SK: Asuinpaikkavaatimus. CZ, EE, RO, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten luvan. BE, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan. BG, CY, MT: Kansalaisuusvaatimus. DE: Kansalaisuusvaatimus, josta voidaan poikkeuksellisesti myöntää vapautus, mikäli se on perusteltua kansanterveyttä koskevien syiden nojalla. DK: Lupa jonkin erityistehtävän suorittamiseen voidaan antaa tietyin rajoituksin enintään 18 kuukaudeksi ja se edellyttää maassa oleskelua. FR: Kansalaisuusvaatimus. Pääsy mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa. LV: Ulkomaalaiset tarvitsevat lääkärinä toimimiseen luvan paikallisilta terveystoimivalloilta; lupa perustuu lääkäreitä ja hammaslääkäreitä koskevaan alueelliseen tarveharkintaan. PL: Ulkomaalaiset voivat harjoittaa lääkärin ammattia luvanvaraisesti. Ulkomaisilla lääkäreillä on rajoitettu äänioikeus ammattikamareissa. PT: Psykologeja koskee asuinpaikkavaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	BG, CY, DE, EE, EL, FR, HR, HU, MT, SI: Kansalaisuusvaatimus. CZ ja SK: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. IT: Asuinpaikkavaatimus. PL: Kansalaisuusvaatimus. Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	AT: Voidakseen ryhtyä harjoittamaan ammattia Itävallassa asianomaisen henkilön on täytynyt harjoittaa kyseistä ammattia vähintään kolmen vuoden ajan ennen toiminnan aloittamista Itävallassa. BE, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan. CZ, CY, EE, RO, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten luvan. FR: Kansalaisuusvaatimus. Pääsy mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa. HU: Kansalaisuusvaatimus. IT: Asuinpaikkavaatimus. LV: Tarveharkinnassa vaikuttaa paikallisten terveystoimivaltaisten luvalla toimivien kätilöiden kokonaismäärä kyseisellä alueella. PL: Kansalaisuusvaatimus. Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
j) 2. Sairaanhoidaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	AT: Ulkomaiset palveluntarjoajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa tehtävissä: sairaanhoitajat, fysioterapeutit, työterapeutit, puheterapeutit ja ravitsemusterapeutit. Voidakseen ryhtyä harjoittamaan ammattia Itävallassa asianomaisen henkilön on täytynyt harjoittaa kyseistä ammattia vähintään kolmen vuoden ajan ennen toiminnan aloittamista Itävallassa. BE, FR, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan. CY, CZ, EE, RO, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten luvan. HU: Kansalaisuusvaatimus. DK: Lupa jonkin erityistehtävän suorittamiseen voidaan antaa tietyin rajoituksin enintään 18 kuukaudeksi ja se edellyttää maassa oleskelua. CY, CZ, EL, IT: Sovellettava taloudellista tarveharkintaa: päätös tehdään asianomaisen alueen avoimien virkojen ja tarpeiden mukaisesti. LV: Tarveharkinnassa vaikuttaa paikallisten terveysviranomaisten luvalla toimivien sairaanhoitajien kokonaismäärä kyseisellä alueella.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti (CPC 63211) sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut ¹	FR: Kansalaisuusvaatimus. Kolmansien maiden kansalaisilla on kuitenkin pääsy vahvistettujen kiintiöiden rajoissa edellyttäen, että palvelujen tarjoaja on suorittanut farmasia-alan tutkinnon Ranskassa. DE, EL, SK: Kansalaisuusvaatimus. HU: Kansalaisuusvaatimus lukuun ottamatta farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyyntiä. (CPC 63211). IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.
D. Kiinteistöpalvelut ²	
a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut (CPC 821)	FR, HU, IT, PT: Asuinpaikkavaatimus. LV, MT, SI: Kansalaisuusvaatimus.

¹ Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palveluntarjoamisen tavoin luvanvaraista ja siihen sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden hyväksymisvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden toimittaminen on varattu farmaseuteille.

² Tässä tarkoitetut palvelut liittyvät kiinteistönvälittäjän ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin ja/tai näitä koskeviin rajoituksiin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut (CPC 822)	DK: Asuinpaikkavaatimus, jollei Tanskan kauppa- ja teollisuusministeriö ole määrännyt toisin. FR, HU, IT, PT: Asuinpaikkavaatimus. LV, MT, SI: Kansalaisuusvaatimus.
E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa	
e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)	EU: Korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
F. Muut yrityspalvelut	
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	IT, PT: Biologeja ja kemistejä koskee asuinpaikkavaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 881 osittain)	IT: Agronomeja ja maatalousneuvoja (”periti agrari”) koskee asuinpaikkavaatimus.
j) 2. Turvallisuus- ja vartiointipalvelut (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)	BE: Johtohenkilöstöä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. DK: Johtajiin ja lentokenttäturvallisuuspalveluihin sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta. ES, PT: Erikoistunutta henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus. FR: Toimitusjohtajia ja johtajia koskee kansalaisuusvaatimus. IT: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus turvallisuusvartiointipalveluja ja arvoesineiden kuljettamista varten tarvittavan luvan saamiseksi.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	BG: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus. DE: Julkisesti tehtäväänsä nimitettyjä maanmittausinsinöörejä koskee kansalaisuusvaatimus. FR: Omistusoikeuksien määrittämiseen ja maa- ja metsätalouden liittyvien maanmittaustoimien osalta sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.
l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	MT: Kansalaisuusvaatimus.
l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	LV: Kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)	EU: Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien ja moottorikelkkojen huollon ja korjauksen osalta asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
m) Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus.

¹ Kuljetusvälineiden (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) huolto- ja korjauspalvelut sisältyvät kohtiin 6.F.1.1–6.F.1.4. Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut (CPC 845) sisältyvät kohtaan 6.B, Tietokonepalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	HR, LV: Erikoisvalokuvauspalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. PL: Ilmavalokuvauspalvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.
p) Julkaisu- ja painopalvelut (CPC 88442)	HR: Kustantajia koskee asuinpaikkavaatimus. SE: Kustantajaa ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaa koskee asuinpaikkavaatimus.
q) Kokouspalvelut (CPC 87909 osittain)	SI: Kansalaisuusvaatimus.
r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	FI: Virallisia kielenkääntäjiä koskee asuinpaikkavaatimus. DK: Virallisia kielenkääntäjiä ja tulkkeja koskee asuinpaikkavaatimus, jollei Tanskan kauppa- ja teollisuusministeriö ole myöntänyt poikkeusta.
r) 3. Perintätoimistojen palvelut (CPC 87902)	BE, EL, IT: Kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)	BE, EL, IT: Kansalaisuusvaatimus.
r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) ¹	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. LV: Asiantuntijoita koskee taloudellinen tarveharkinta ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita kansalaisuusvaatimus.
8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)	BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta.
9. JAKELUPALVELUT (pl. aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden jakelu)	

¹ Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka luetaan koodiin CPC 88442 ja jotka sisältyvät kohtaan 6.F.p.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Vähittäiskaupan palvelut ¹	
c) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631)	FR: Tupakkakauppiaita (buraliste) koskee kansalaisuusvaatimus.
10. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921)	FR: Kansalaisuusvaatimus. Kolmansien maiden kansalaiset voivat kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen. IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus. EL: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus.

¹ Ei sisällä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.B ja 6.F.I.
Ei käsitä energiatuotteiden vähittäiskaupan palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtiin 18.E ja 18.F.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut (CPC 922)	FR: Kansalaisuusvaatimus. Kolmansien maiden kansalaiset voivat kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen. IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus. EL: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus. LV: Vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin keskiasteen teknisen ja ammatillisen koulutuksen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224) sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.
C. Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	FR: Kansalaisuusvaatimus. Kolmansien maiden kansalaiset voivat kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen. CZ, SK: Korkea-asteen koulutuspalveluihin, lukuun ottamatta teknisiä ja ammatillisia keskiasteen jälkeisiä koulutuspalveluja (CPC 92310), sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus. DK: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
12. RAHOITUSPALVELUT	
A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	AT: Sivuliikkeen johdossa on oltava kaksi Itävallassa asuvaa luonnollista henkilöä. EE: Ensivakuutusten osalta vakuutusosakeyhtiön, jossa on ulkomaista pääomaa, hallitukseen voi kuulua muiden kuin EU-maiden kansalaisia ainoastaan suhteessa ulkomaisen pääoman osuuteen ja enintään puolet hallituksen jäsenten määrästä. Tytäryhtiön tai itsenäisen yrityksen johtajan on asuttava vakinaisesti Virossa. ES: Aktuaarin ammatin harjoittajia koskee asuinpaikkavaatimus, ja heillä on oltava kolmen vuoden kokemus. HR: Asuinpaikkavaatimus. IT: Aktuaarin ammatin osalta asuinpaikkavaatimus. FI: Vakuutusyhtiön toimitusjohtajien ja vähintään yhden tilintarkastajan asuinpaikan on oltava EU:ssa, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Ulkomaisen vakuutusyhtiön pääasiamiehen asuinpaikan on oltava Suomessa, ellei yhtiön päätoimipaikka sijaitse EU:ssa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut)	BG: Pääjohtajan ja liikkeenjohdon edustajan pysyvän asuinpaikan on oltava Bulgariassa. FI: Luottolaitosten toimitusjohtajien ja vähintään yhden tilintarkastajan asuinpaikan on oltava EU:ssa, ellei Rahoitustarkastus ole myöntänyt poikkeusta. Johdannaispörssin välittäjän (yksityishenkilö) asuinpaikan on oltava EU:ssa. HR: Asuinpaikkavaatimus. Johtokunnan on johdettava luottolaitoksen liiketoimintaa Kroatian tasavallan alueelta. IT: Rahoituspalvelujen tarjoajien ("promotori di servizi finanziari") on asuttava jonkin EU:n jäsenvaltion alueella. LT: Johtajista vähintään yhden on oltava EU:n kansalainen. PL: Pankin hallituksen jäsenistä vähintään yhtä koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
13. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut) A. Sairaalapalvelut (CPC 9311) B. Sairaankuljetuspalvelut (CPC 93192) C. Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut (CPC 93193) E. Sosiaalipalvelut (CPC 933)	FR: Johtotehtäviin pääsyn edellytyksenä olevaa hyväksyntää myönnettäessä otetaan huomioon paikallisen johtohenkilöstön saatavuus. LV: Lääkäreihin, hammaslääkäreihin, kätilöihin, sairaanhoitajiin, fysioterapeutteihin ja avustavaan hoitohenkilöstöön sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. PL: Ulkomaalaiset voivat harjoittaa lääkärin ammattia luvanvaraisesti. Ulkomaisilla lääkäreillä on rajoitettu äänioikeus ammattikamareissa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
14. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT	
A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643) pl. ilmaliikenteen ateriapalvelut ¹	BG: Ulkomaisia johtajia ei saa olla enemmän kuin Bulgarian kansalaisuutta olevia johtajia, jos julkisen (valtiollisen ja/tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on yli 50 prosenttia. HR: Kotitalouksissa ja pientiloilla tarjottaviin kestitys- ja ateriapalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.
B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina) (CPC 7471)	BG: Ulkomaisia johtajia ei saa olla enemmän kuin Bulgarian kansalaisuutta olevia johtajia, jos julkisen (valtiollisen ja/tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on yli 50 prosenttia. HR: Toimiston johtajan asema edellyttää matkailuministeriön hyväksyntää.
C. Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, IT, LT, MT, PL, PT, SK: Kansalaisuusvaatimus.

¹ Ilmaliikenteen ateriapalvelut sisältyvät LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUJEN kohtaan 17.D.a, Maahuolintapalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialvelut)	
A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)	FR: Johtotehtäviin pääsyn edellytyksenä oleva hyväksyntä edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä, jos hyväksyntä tarvitaan yli kahdeksi vuodeksi.
16. LIIKENNEPALVELUT	
A. Meriliikenne	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
a) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) b) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) ¹	EU: Laivojen miehistöä koskee kansalaisuusvaatimus. AT: Toimitusjohtajien enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.
D. Tieliikenne	
a) Henkilöliikenne (CPC 7121 ja CPC 7122)	AT: Niitä henkilöitä ja osakkaita, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus. DK, HR: Johtajia koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.

¹ Sisältää syöttöliikenteen sekä kansainvälisten meriliikennepalvelujen toimittajien suorittaman välineiden siirtämisen satamasta toiseen samassa valtiossa, jos siihen ei liity tuloja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Tavaraliikenne (CPC 7123, pl. postin kuljetus omaan lukuun ¹)	AT: Niitä henkilöitä ja osakkaita, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus. BG, MT: Kansalaisuusvaatimus. HR: Johtajia koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.
E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetus ² (CPC 7139)	AT: Toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus.
17. LIIKENTEEEN LIITÄNNÄISPALVELUT ³	

¹ Osa koodia CPC 71235, joka sisältyy VIESTINTÄPALVELUJEN kohtaan 7.A, Posti- ja kuriiripalvelut.

² Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.B.

³ Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.1.1–6.F.1.4.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
A. Meriliikenteen liitännäispalvelut a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Tulliselvityspalvelut d) Konttiasema- ja varastointipalvelut e) Varustamon edustajan palvelut f) Meriliikenteen huolintapalvelut g) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7213)	EU: Hinaus- ja työntöpalvelujen sekä meriliikenteen tukipalvelujen henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus. AT: Toimitusjohtajien enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. BG, MT: Kansalaisuusvaatimus. DK: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta. EL: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. IT: ”Raccomandataro marittimo” -ammatin harjoittajia koskee asuinpaikkavaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
h) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7214) i) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	
B. Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut e) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7224) f) Sisävesiliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain)	EU: Miehistöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Tieliikenteen liitännäispalvelut d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 7124)	AT: Niitä henkilöitä ja osakkaita, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus. BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.
F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut ¹ a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	AT: Toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus.

¹ Polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.C.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
18. ENERGIAPALVELUT	
A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883) ¹	SK: Asuinpaikkavaatimus.

¹ Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut: kaivostoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojaputkituspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreiässä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kairausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäytteen otto, reiän koestus, vaijeripalvelut, viimeistelynesteen (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktivointipalvelut (rakoiluttaminen, hapottaminen ja painepumppaus), porausreiän korjauspalvelut, porausreiän tulppaaminen ja hylkääminen. Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä. Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 8, RAKENNUSPALVELUT.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
19. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT	
a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. AT: Korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
c) Kosmetologin käsittely, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. AT: Korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
d) Muut kauneudenhoitopalvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 97029)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. AT: Korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeuttiset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinällisiin tai kuntoutustarkoituksiin ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.

¹ Terapeuttiset hieronnat ja kylpylähoitopalvelut sisältyvät kohtiin Sairaanhoidopalvelut (6.A.h), Sairaanhoidaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (6.A.j.2) ja Terveyspalvelut (13.A ja 13.C).

TIEDOTUSPISTEET

EU-OSAPUOLI:

EUROOPAN UNIONI	European Commission – Directorate-General for TRADE Services and investment unit Rue de la Loi 170 1000 BRUXELLES Belgium Sähköposti: TRADE-GATS-CONTACT-POINTS@ec.europa.eu
ITÄVALTA	Federal Ministry of Economy, Family and Youth Department for Multilateral Trade Policy - C2/11 Stubenring 1 A-1011 Vienna Austria Puhelin: (43) 1 711 00 (ext. 6915/5946) Faksi: (43) 1 718 05 08 Sähköposti: post@C211.bmwfj.gv.at

BELGIA	Service public fédéral Economie, PME, Classes moyennes et Energie Direction générale du Potentiel économique (Federal Public Service Economy, SMEs, Self-employed and Energy Directorate – General Economic Potential) Rue du Progrès, 50 B-1210 Brussels Belgium Puhelin: (32) 2 277 93 57 Faksi: (32) 2 277 53 03 Sähköposti: info-gats@economie.fgov.be
BULGARIA	Foreign Economic Policy Directorate Ministry of Economy and Energy 12, Alexander Batenberg Str. 1000 Sofia Bulgaria Puhelin: (359 2) 940 77 61 / (359 2) 940 77 93 Faksi: (359 2) 981 49 15 Sähköposti: cv.dimitrova@mee.government.bg
KROATIA	State Office for Trade Policy Gajeva 4, Zagreb CROATIA Puhelin: 01-6444-600 Faksi: 01-6444-601 Sähköposti: info@dutp.hr

KYPROS	Permanent Secretary Planning Bureau Apellis and Nirvana corner 1409 Nicosia Cyprus Puhelin: (357 22) 406 801 / (357 22) 406 852 Faksi: (357 22) 666 810 Sähköposti: planning@cytanet.com.cy maria.philippou@planning.gov.cy
TŠEKKI	Ministry of Industry and Trade Department of Multilateral and EU Common Trade Policy Politických vězňů 20 Praha 1 Czech Republic Puhelin: (420) 2 2485 2973 Faksi: (420) 2 2422 1560 Sähköposti: vondrackova@mpo.cz
TANSKA	Ministry of Foreign Affairs International Trade Policy and Business Asiatisk Plads 2 DK-1448 Copenhagen K Denmark Puhelin: (45) 3392 0000 Faksi: (45) 3254 0533 Sähköposti: hp@um.dk

VIRO	Ministry of Economic Affairs and Communications 11 Harju street 15072 Tallinn Estonia Puhelin: (372) 639 7654 / (372) 625 6360 Faksi: (372) 631 3660 Sähköposti: services@mkm.ee
SUOMI	Ministry for Foreign Affairs Department for External Economic Relations Unit for the EU's Trade Policy and Economic Relations PO Box 428 00023 Government Finland Puhelin: (358-9) 1605 5533 Faksi: (358-9) 1605 5576

RANSKA	Ministère de l'Economie, des Finances et de l'Emploi Direction générale du Trésor et de la Politique économique (DGTPE) Service des Affaires multilatérales et du développement Sous Direction Politique commerciale et Investissement Bureau Services, Investissements et Propriété intellectuelle 139 rue de Bercy (télédoc 233) 75572 Paris Cédex 12 France Puhelin: (33) (1) 44 87 20 30 Faksi: (33) (1) 53 18 96 55 Secrétariat général des affaires européennes 2, Boulevard Diderot 75572 Paris Cédex 12 Puhelin: (33) (1) 44 87 10 13 Faksi: (33) (1) 44 87 12 61
SAKSA	Germany Trade and Invest (GTAI) Agrippastrasse 87-93 50676 Köln Germany Puhelin: (49221) 2057 345 Faksi: (49221) 2057 262 Sähköposti: zoll@gtai.de; trade@gtai.de

KREIKKA	Ministry of Economy Competitiveness and Shipping General Directorate for International Economic Policy Directorate for International Trade Policy 1 Kornarou Str. 10563 Athens Hellas Puhelin: (30 210) 3286121, 3286126 Faksi: (30 210) 3286179
UNKARI	Ministry for National Development and Economy Trade Policy Department Honvéd utca 13-15. H-1055 Budapest Hungary Puhelin: 361 336 7715 Faksi: 361 336 7559 Sähköposti: kereskedelempolitika@gkm.gov.hu
IRLANTI	Department of Enterprise, Trade & Employment International Trade Section (WTO) Earlsfort Centre Hatch St. Dublin 2 Ireland Puhelin: (353 1) 6312533 Faksi: (353 1) 6312561

ITALIA	Ministero degli Affari Esteri Piazzale della Farnesina, 1 00194 Rome Italy General Directorate for the Multilateral Economic and Financial Cooperation WTO Coordination Office Puhelin: (39) 06.3691.4353 / 2648 Faksi: (39) 06.3233458 Sähköposti: dgce.omc@esteri.it; dgce1@esteri.it General Directorate for the European Integration Office II – EU external relations Puhelin: (39) 06 3691 2740 Faksi: (39) 06 3691 6703 Sähköposti: dgie2@esteri.it Ministry for Economic Development Viale Boston, 25 00144 Rome Italy General Directorate for Trade Policy Division V Puhelin: (39) 06 5993 2589 Faksi: (39) 06 5993 2149 Sähköposti: polcom5@sviluppoeconomico.gov.it
--------	--

LATVIA	Ministry of Economics of the Republic of Latvia Foreign Economic Relations Department Foreign Trade Policy Unit Brivibas Str. 55 RIGA, LV 1519 Latvia Puhelin: (371) 67 013 008 Faksi: (371) 67 280 882 Sähköposti: pto@em.gov.lv
LIETTUA	Division of International Economic Organizations, Ministry of Foreign Affairs J. Tumo Vaizganto 2 2600 Vilnius Lithuania Puhelin: (370 52) 362 594 (370 52) 362 598 Faksi: (370 52) 362 586 Sähköposti: teo.ed@urm.lt
LUXEMBURG	Ministère des Affaires Etrangères Direction des Relations Economiques Internationales 6, rue de l'Ancien Athénée L-1144 Luxembourg Luxembourg Puhelin: (352) 478 2355 Faksi: (352)22 20 48

MALTA	Director International Economic Relations Directorate Economic Policy Division Ministry of Finance St. Calcedonius Square Floriana CMR02 Malta Puhelin: (356) 21 249 359 Faksi: (356) 21 249 355 Sähköposti: epd@gov.mt joseph.bugeja@gov.mt
ALANKOMAAT	Ministry of Economic Affairs Directorate-General for Foreign Economic Relations Trade Policy & Globalisation (ALP: E/446) P.O. Box 20101 2500 EC Den Haag The Netherlands Puhelin: (3170) 379 6451 (3170) 379 6467 Faksi: (3170) 379 7221 Sähköposti: M.F.T.RiemsлагBaas@MinEZ.nl

PUOLA	Ministry of Economy Department of Trade Policy Ul. Żurawia 4a 00-507 Warsaw Poland Puhelin: (48 22) 693 4826 / (48 22) 693 4856 / (48 22) 693 4808 Faksi: (48 22) 693 4018 Sähköposti: SekretariatDPH@mg.gov.pl
PORTUGALI	Ministry of Economy ICEP Portugal Market Intelligence Unit Av. 5 de Outubro, 101 1050-051 Lisbon Portugal Puhelin: (351 21) 790 95 00 Faksi: (351 21) 790 95 81 Sähköposti: informação@icep.pt Ministry of Foreign Affairs General Directorate for Community Affairs (DGAC) R da Cova da Moura 1 1350 –11 Lisbon Portugal Puhelin: (351 21) 393 55 00 Faksi: (351 21) 395 45 40

ROMANIA	Ministry for Economy, Trade, and Business Environment* Str. Ion Campineanu nr. 16 District 1 Bucharest Romania Puhelin: 40214010558, 40214010562 Faksi: 40213159698 Sähköposti: natalia.schink@dce.gov.ro raluca.constantinescu@dce.gov.ro
SLOVAKIA	Ministry of Economy of the Slovak Republic Trade and Consumer Protection Directorate Trade Policy Department Mierová 19 827 15 Bratislava 212 Slovak Republic Puhelin: (421-2) 4854 7110 Faksi: (421-2) 4854 3116
SLOVENIA	Ministry of the Economy of the Republic of Slovenia Directorate for Foreign Economic Relations Kotnikova 5 1000 Ljubljana Slovenia Puhelin: (386 1) 400 35 21 Faksi: (386 1) 400 36 11 Sähköposti: gp.mg@gov.si Internet: www.mg-rs.si

ESPAÑA	Ministerio de Industria, Turismo y Comercio Secretaría de Estado de Comercio Exterior Subdirección General de Comercio Internacional de Servicios Paseo de la Castellana 162 28046 Madrid España Puhelin: (34 91) 349 3781 Faksi: (34 91) 349 5226 Sähköposti: sgcominser.sccc@mcx.es
RUOTSI	National Board of Trade Department for WTO and Developments in Trade Box 6803 113 86 Stockholm Sweden Puhelin: (46 8) 690 4800 Faksi: (46 8) 30 6759 Sähköposti: registrar@kommers.se Internet: http://www.kommers.se Ministry for Foreign Affairs Department: UD-IH 103 39 Stockholm Sweden Puhelin: 46 (0) 8 405 10 00 Faksi: 46 (0) 8723 11 76 Sähköposti: registrar@foreign.ministry.se Internet: http://www.sweden.gov.se/

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA	Department for Business, Innovation and Skills (BIS) Trade Policy Unit 1 Victoria Street London SW1H 0ET United Kingdom Puhelin: (4420) 7215 5000 Faksi: (4420) 7215 2235 Sähköposti: a133services@bis.gsi.gov.uk Internet: www.bis.gov.uk/policies/trade-policy-unit/trade-in-services
-----------------------------	--

KESKI-AMERIKA-OSAPUOLEN TASAVALLAT:

COSTA RICA	Ministerio de Comercio Exterior Dirección General de Comercio Exterior Autopista Próspero Fernández, Ruta 27, Plaza Tempo, Piso 3, Escazú San José, Costa Rica Puhelin: (506) 2505-4100/2505-4000 Faksi: (506) 2505-4166 Sähköposti: dgce@comex.go.cr
------------	--

EL SALVADOR	Ministerio de Economía Dirección de Administración de Tratados Comerciales (DATCO) (en coordinación con las instituciones respectivas) Alameda Juan Pablo II y Calle Guadalupe, Edificio C-2, 3ª Planta. Plan Maestro, Centro de Gobierno, San Salvador, El Salvador, C.A. Puhelin: (503) 2247- 5788 Faksi: (503) 2247- 5789 Sähköposti: datco@minec.gob.sv
GUATEMALA	Ministerio de Economía Dirección de Administración del Comercio Exterior 8ª. Avenida 10-43 Zona 1, Ciudad Guatemala, Guatemala Puhelin: (502) 2412-0200 Faksi: (502) 2412-0327 Sähköposti: http://dace.mineco.gob.gt/infocomex/infocomex.php
HONDURAS	Secretaria de Estado en el Despacho de Desarrollo Económico, Dirección General de Administración y Negociación de Tratados Colonia Humuya, Edificio San José, sobre el Boulevard José Cecilio del Valle, Tegucigalpa, Honduras Puhelin: (504) 2235- 5047 Faksi: (504) 2235-5047 Internet: www.sde.gob.hn

NICARAGUA	Ministerio de Fomento, Industria y Comercio (MIFIC) Dirección de Aplicación y Negociación de Acuerdos Comerciales Km 6 Carretera a Masaya, Apartado Postal No 8 Managua, Nicaragua Puhelin: (505): 2248 9300 Internet: www.mific.gob.ni
PANAMA	Ministerio de Comercio e Industrias Dirección Nacional de Administración de Tratados y Defensa Comercial Oficina de Negociaciones Comerciales Internacionales Avenida Ricardo J. Alfaro, Edificio Plaza Edison Piso No. 2 Puhelin: (507) 560-0610 Faksi: (507) 560-0618 Sähköposti: dinatradec@mici.gob.pa apineda@mici.gob.pa Internet: www.mici.gob.pa

JULKISET HANKINNAT

Lisäys 1

SOVELTAMISALA

A JAKSO

G. EU-OSAPUOLEN LUETTELO

Seuraavat Kroatian yksiköt olisi lisättävä luetteloon ”Ohjeelliset luettelot hankintaviranomaisista, jotka ovat EU:n hankintadirektiivissä tarkoitettuja keskushallintoviranomaisia”:

”Kroatia

- Hrvatski sabor
- Predsjednik Republike Hrvatske

- Ured predsjednika Republike Hrvatske
- Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti
- Vlada Republike Hrvatske
- Uredi Vlade Republike Hrvatske
- Ministarstvo gospodarstva
- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
- Ministarstvo financija
- Ministarstvo obrane
- Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
- Ministarstvo unutarnjih poslova
- Ministarstvo pravosuđa
- Ministarstvo uprave
- Ministarstvo poduzetništva i obrta
- Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava
- Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

- Ministarstvo poljoprivrede
- Ministarstvo turizma
- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
- Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja
- Ministarstvo branitelja
- Ministarstvo socijalne politike i mladih
- Ministarstvo zdravlja
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
- Ministarstvo kulture
- Državne upravne organizacije
- Županijski uredi državne uprave
- Ustavni sud Republike Hrvatske
- Vrhovni sud Republike Hrvatske
- Sudovi
- Državno sudbeno vijeće

- Državno odvjetništvo
 - Državnoodvjetničko vijeće
 - Pučki pravobranitelj
 - Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave
 - Hrvatska narodna banka
 - Državne agencije i uredi
 - Državni ured za reviziju”.
-

JULKISET HANKINNAT

Lisäys 1

SOVELTAMISALA

B JAKSO

G. EU-OSAPUOLEN LUETTELO

Seuraavat Kroatian yksiköt olisi lisättävä luetteloon ”Ohjeelliset luettelot hankintaviranomaisista, jotka ovat EU:n hankintadirektiivissä tarkoitettuja julkisoikeudellisia laitoksia”:

”Kroatia

Hankintaviranomaiset, joita tarkoitetaan lain *Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11)* (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 5 §:n 1 momentin 3 kohdassa, eli oikeushenkilöt, jotka on perustettu varta vasten yleisen edun mukaisiin tarpeisiin, jotka eivät ole luonteeltaan teollisia tai kaupallisia ja jotka täyttävät jonkin seuraavista edellytyksistä:

- niiden rahoituksesta yli 50 prosenttia on peräisin valtion talousarviosta tai paikallisten tai alueellisten itsehallintoyksiköiden talousarviosta tai muiden oikeushenkilöiden varoista, tai
- niihin sovelletaan johtamiseen liittyvää valtion hallintoelinten, paikallisten ja alueellisten itsehallintoyksiköiden tai muiden oikeushenkilöiden harjoittamaa valvontaa, tai
- niillä on valvonta- tai hallintoneuvosto, jonka jäsenistä yli puolet on valtion hallintoelinten, paikallisten ja alueellisten itsehallintoyksiköiden tai muiden oikeushenkilöiden nimittämiä.

Tällaisista voidaan mainita esimerkiksi:

- Agencija Alan d.o.o.
- APIS IT d.o.o. – Agencija za podršku informacijskim sustavima i informacijskim tehnologijama

- Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO
- CARNet – Hrvatska akademska i istraživačka mreža
- centri za pomoć i njegu
- centri za socijalnu skrb
- domovi socijalne skrbi
- ustanove za zdravstvenu njegu
- državni arhivi
- Državni zavod za zaštitu prirode
- Fond za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenoga nuklearnog goriva Nuklearne elektrane Krško
- Fond za naknadu oduzete imovine
- Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara
- Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

- Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
- Hrvatska banka za obnovu i razvitak
- Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.
- Hrvatska lutrija d.o.o.
- Hrvatska matica iseljenika
- Hrvatska poljoprivredna komora
- Hrvatska radiotelevizija
- Hrvatska zajednica tehničke kulture
- Hrvatski audiovizualni centar
- Hrvatski centar za konjogojstvo – Državne ergele Đakovo i Lipik
- Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo
- Hrvatski centar za razminiranje
- Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata
- Hrvatski olimpijski odbor

- Hrvatski operator tržišta energije
- Hrvatski paraolimpijski odbor
- Hrvatski registar brodova
- Hrvatski restauratorski zavod
- Hrvatski športski savez gluhih
- Hrvatski zavod za hitnu medicinu
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo
- Hrvatski zavod za mentalno zdravlje
- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
- Hrvatski zavod za norme
- Hrvatski zavod za telemedicinu
- Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping
- Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu
- Hrvatski zavod za zapošljavanje
- Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu
- Jadrolinija (brodarsko društvo)
- Javna ustanova Hrvatski olimpijski centar
- javna visoka učilišta
- javne ustanove nacionalni parkovi
- javne ustanove parkovi prirode
- javni znanstveni instituti
- kazališta, muzeji, galerije, knjižnice i druge ustanove u kulturi kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave
- kaznionice
- kliničke bolnice
- klinički bolnički centri
- klinike
- Leksikografski zavod „Miroslav Krleža”

- lučke uprave
- lječilišta
- ljekarničke ustanove čiji je osnivač jedinica područne (regionalne) samouprave
- Matica hrvatska
- Međunarodni centar za podvodnu arheologiju
- Nacionalna i sveučilišna knjižnica
- Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu
- Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva
- Nacionalna zaklada za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
- Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje
- Nacionalno vijeće za znanost
- Narodne novine d.d.
- odgojni zavodi

- odgojno-obrazovne ustanove kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinice lokalne ili područne
- (regionalne) samouprave
- opće bolnice
- Plovput d.o.o. (društvo u državnom vlasništvu zaduženo za sigurnost plovidbe)
- poliklinike
- specijalne bolnice
- Središnji registar osiguranika
- Sveučilišni računski centar
- športske zajednice
- športski savezi
- ustanove za hitnu medicinsku pomoć
- ustanove za palijativnu skrb
- ustanove za zdravstvenu njegu
- Zaklada policijske solidarnosti

- zatvori
 - Zavod za obnovu Dubrovnika
 - Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo
 - zavodi za javno zdravstvo
 - Zrakoplovno – tehnički centar d.d.
 - županijske uprave za ceste
 - Centar za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicija”.
-

JULKISET HANKINNAT

Lisäys 1

SOVELTAMISALA

C JAKSO

G. EU-OSAPUOLI

Seuraavassa mainitut Kroatian yksiköt olisi lisättävä luetteloon ”Ohjeelliset luettelot C jaksossa määrätyt edellytykset täyttävistä hankintaviranomaisista ja julkisista yrityksistä”. Luettelon kohtaan ”I SÄHKÖN TUOTANTO, SIIRTO TAI JAKELU” olisi lisättävä seuraava:

”Kroatia

Hankintayksiköt, joita tarkoitetaan lain *Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11)* (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 §:ssä ja jotka ovat julkisia yrityksiä tai hankintaviranomaisia ja jotka erityismääräysten mukaisesti vastaavat kiinteiden verkkojen rakentamisesta (tarjoamisesta) tai toiminnasta sähköenergian tuotantoon, siirtoon ja jakeluun liittyvien julkisten palvelujen tarjoamista varten sekä sähköenergian toimittamisesta kiinteisiin verkkoihin, kuten mainittua toimintaa energialain mukaisen energiatoimiluvan perusteella harjoittavat yksiköt (virallinen lehti 68/01, 177/04, 76/07, 152/08, 127/10)”.

Luettelon kohtaan ”II JUOMAVEDEN TUOTANTO, SIIRTO TAI JAKELU” olisi lisättävä seuraava:

”Kroatia

Hankintayksiköt, joita tarkoitetaan lain *Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11)* (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 §:ssä ja jotka ovat julkisia yrityksiä tai hankintaviranomaisia ja jotka erityismääräysten mukaisesti vastaavat kiinteiden verkkojen rakentamisesta (tarjoamisesta) tai toiminnasta juomaveden tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyvien julkisten palvelujen tarjoamista varten sekä juomaveden toimittamisesta kiinteisiin verkkoihin, kuten paikallisten itsehallintoyksikköjen perustamat yksiköt, jotka vesilain perusteella toimivat julkisten vesi- ja viemärihuollon palveluiden tarjoajina (virallinen lehti 153/09 ja 130/11)”.

Luettelon kohtaan ”III KAUPUNKIRAUTATIE-, RAITIOTIE-, JOHDINAUTO- TAI LINJA-AUTOPALVELUT” olisi lisättävä seuraava:

”Kroatia

Hankintayksiköt, joita tarkoitetaan lain *Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11)* (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 §:ssä ja jotka ovat julkisia yrityksiä tai hankintaviranomaisia ja jotka erityismääräysten mukaisesti vastaavat verkkojen saataville saattamisesta tai toiminnasta julkisten kaupunkirautatiepalvelujen, automatisoitujen järjestelmien, raitiotie-, linja-auto-, johdinauto- ja kaapelivaunupalvelujen tarjoamista varten, kuten mainittua toimintaa julkisena palveluna julkisia palveluja koskevan lain mukaisesti harjoittavat yksiköt (virallinen lehti 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11)”.

Luettelon kohtaan ”IV MERI- TAI SISÄVESISATAMA- TAI MUUT TERMINAALIPALVELUT” olisi lisättävä seuraava:

”Kroatia

Hankintayksiköt, joita tarkoitetaan lain *Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11)* (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 §:ssä ja jotka ovat julkisia yrityksiä tai hankintaviranomaisia ja jotka erityismääräysten mukaisesti vastaavat maantieteellisen alueen hyödyntämiseen liittyvästä toiminnasta tarkoituksenaan tarjota meri- ja jokisatamia tai muita liikenneterminaaleja meri- tai jokiliikenteen harjoittajien käyttöön, kuten mainittua toimintaa merialue- ja merisatamalain mukaisesti harjoittavat yksiköt (virallinen lehti 158/03, 100/04, 141/06 ja 38/09)”.

Luettelon kohtaan ”V LENTOASEMIEN RAKENNELMAT JA LAITTEET” olisi lisättävä seuraava:

”Kroatia

Hankintayksiköt, joita tarkoitetaan lain *Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11)* (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 §:ssä ja jotka ovat julkisia yrityksiä tai hankintaviranomaisia ja jotka erityismääräysten mukaisesti vastaavat maantieteellisen alueen hyödyntämiseen liittyvästä toiminnasta tarkoituksenaan tarjota lentoasemia ja muuta terminaalikalustoa lentoliikenteen harjoittajien käyttöön, kuten mainittua toimintaa lentoasemalain mukaisesti harjoittavat yksiköt (virallinen lehti 19/98 ja 14/11)”.

Luettelon kohtaan ”VI RAUTATIELIIKENNEPALVELUT” olisi lisättävä seuraava:

”Kroatia

Hankintayksiköt, joita tarkoitetaan lain *Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11)* (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 §:ssä ja jotka ovat julkisia yrityksiä tai hankintaviranomaisia ja jotka erityismääräysten mukaisesti vastaavat verkkojen saataville saattamisesta tai toiminnasta julkisten rautatiepalvelujen tarjoamista varten”.

HANKINTATIETOJEN JULKAISUVÄLINEET

Costa Rica

Lait, hallinnolliset määräykset ja menettelyt: *Diario Oficial La Gaceta*

Oikeuskäytäntö: *Boletín Judicial*

El Salvador

Tiedot voidaan julkaista joko sähköisessä järjestelmässä *Comprasal* (www.mh.gob.sv/moddiv/HTML/) tai verkossa sivustoilla *Asamblea Legislativa de El Salvador* tai *Corte Suprema de Justicia* taikka *Diario Oficialissa*.

Guatemala

Diario de Centroamérica, Órgano Oficial de la República de Guatemala

Honduras

Diario Oficial La Gaceta

Sähköinen järjestelmä Honducompras

Nicaragua

Sistema de Contrataciones Administrativas del Estado:

www.nicaraguacompra.gob.ni

Panama

Lait ja hallinnolliset määräykset: www.gacetaoficial.gob.pa

Oikeuskäytäntö: www.organojudicial.gob.pa

Euroopan unioni

Belgia	– Euroopan unionin virallinen lehti – Le Bulletin des Adjudications – Muut erikoisalojen lehdet
Bulgaria	– Euroopan unionin virallinen lehti – Държавен вестник (State Gazette) http://dv.parliament.bg – Julkisten hankintojen rekisteri (www.aop.bg)

Kroatia	– Euroopan unionin virallinen lehti – Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan julkisten hankintojen sähköinen ilmoitusjärjestelmä)
Tšekki	– Euroopan unionin virallinen lehti
Tanska	– Euroopan unionin virallinen lehti
Saksa	– Euroopan unionin virallinen lehti
Viro	– Euroopan unionin virallinen lehti
Kreikka	– Euroopan unionin virallinen lehti – Sanomalehdet, talouslehdet, alueelliset lehdet ja erikoisalojen lehdet
Espanja	– Euroopan unionin virallinen lehti
Ranska	– Euroopan unionin virallinen lehti – Bulletin officiel des annonces des marchés publics
Irlanti	– Euroopan unionin virallinen lehti – Päivälehdet ”Irish Independent”, ”Irish Times”, ”Irish Press”, ”Cork Examiner”
Italia	– Euroopan unionin virallinen lehti
Kypros	– Euroopan unionin virallinen lehti – Tasavallan virallinen lehti – Paikallislehdet
Latvia	– Euroopan unionin virallinen lehti – Latvijas vēstnesis (virallinen lehti)
Liettua	– Euroopan unionin virallinen lehti – Liettuan tasavallan virallisen lehden (Valstybės žinios) liite ”Informaciniai pranešimai”
Luxemburg	– Euroopan unionin virallinen lehti – Päivälehdet

Unkari	– Euroopan unionin virallinen lehti – Közbeszerzési Értesítő - a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Julkisia hankintoja koskeva lehti – Julkisia hankintoja hoitavan neuvoston virallinen lehti)
Malta	– Euroopan unionin virallinen lehti – Virallinen lehti
Alankomaat	– Euroopan unionin virallinen lehti
Itävalta	– Euroopan unionin virallinen lehti – Amtsblatt zur Wiener Zeitung
Puola	– Euroopan unionin virallinen lehti – Biuletyn Zamówień Publicznych (Julkisia hankintoja koskeva lehti)
Portugali	– Euroopan unionin virallinen lehti
Romania	– Euroopan unionin virallinen lehti – Monitorul Oficial al României (Romanian virallinen lehti) – Julkisten hankintojen sähköinen järjestelmä (http://www.e-licitatie.ro)
Slovenia	– Euroopan unionin virallinen lehti – Slovenian tasavallan virallinen lehti
Slovakia	– Euroopan unionin virallinen lehti – Vestník verejného obstarávania (Julkisia hankintoja koskeva lehti)
Suomi	– Euroopan unionin virallinen lehti – Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Suomen virallisen lehden liite
Ruotsi	– Euroopan unionin virallinen lehti
Yhdistynyt kuningaskunta	– Euroopan unionin virallinen lehti
